

309114 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

జనవరి 1918 నం. అక్టోబరు నెల 2 వ తేదీ బుధవారము

No. 153

నంపుటము. ౫

కాళియ క్రి నా మ నం వ త్స ర భా ద్ర ప ద బ హు శ త్ర యో ద శి ౧౩.

నంచిక ౧౫౩

అమృతాంజనం నొప్పలకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి నెల 0-8-0.
చిత్తూరులో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు
109, ఫోరెస్టర్స్ పోస్టాఫీసు, తిరువెంట్రుపేటి, మద్రాసు.

కారణం:— ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యన వాడగము.
సంఘదూరాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుబాటుపడినది.
అందరు జదివితీరవలయును. కల 0-4-0 ఈ షేకి కేసు.
అంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాఖ్యయము, 7 తిరువెంట్రుపేటి, మద్రాసు.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతిక సలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా”

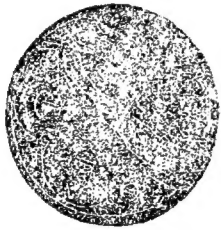
(1049)

ఎలెక్ట్రా తమ నడక

చాల దివ్యముగనుండును.

గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన

పరికరములతో చేయబడినది.

భైర్పూర్ 1914 సం.న జరిగిన
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాలెలు
స్వీసు ఎలెక్ట్రా వాచికి గొప్ప బహుమతి
(గ్యాండు ప్రీమ్యు) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

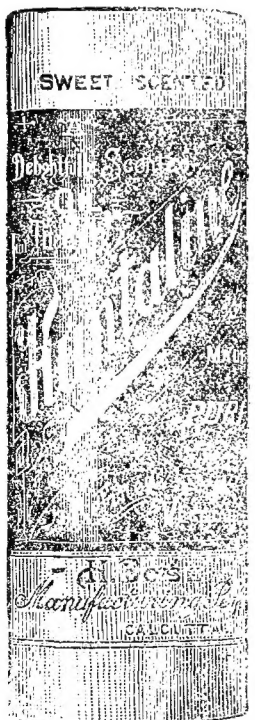
గ్యాల్వేట్ కంపెనీ, స్విస్:మేడు.

నమృత మైనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

విజయం: జి. ఇ. సంవత్సరశెట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లస్.మేడు, మద్రాసు.

కుంతలైజ వాసనలైలము.

(1299)

కుంతలైజ తలనూనెను గురించి నుప్ర
సిద్ధి పురుషులగు డాక్టరు సర్ రవీంద్రుడు
మన్ను గవారంత గవారినాబులను మీరు
చూచినచో వారల్లు వ్రాసినందులకు మీరు
ఆశ్చర్యమును తీర్చుకొందురు. వెంట్రుక
స్థానములను బలపరచి తిరుగమొలక లే
యను. ఎప్పటియట్లు నిండు జుట్టుకలిగి
సంతోషముగ నుండగలరు. కుంతలైజను
మీరు వేసిన ఇట్టిమేలును ఇతరులకు చెప్ప
కుండగ మీరు రుండదగునా? మీ కుంత
లైజ నూనెను, రెండు మాసములనుండి
వాడు చున్నారము. మా బంధువులలో
నొకడు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు
రాలిపోవుచు వ్యవసయముచున్నవారు. ఒక
నెల కుంతలైజను వాడిన వెంటనే జుట్టు
మరల పూర్తిగ వెరిగినది. వంచి నువాసన
గూడ కలది. వాసనరానికొనినదికదా కూడ
పోజాలదు. మద్రాసు రాజధాని స్కూలు
కాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారి (చీఫ్
జడ్జి) సి. కృష్ణన్ (ఆక్షన్) వారు అటు
లాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

నేను మీ తలనూనెను పరిమళద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇవి చాల
ప్రశంసమైనవి నొక్కొ చెప్పగలను.

మద్రాసు ఎగ్జిక్యూట్ కార్యదర్శి డి. వి. హనుమంత రావు గారి వ్రాసిరి:—
ఇట్టి పరిమళద్రవ్యములు భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి
ఉత్సాహము తెల్లనగుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.
సలు ఏజన్సీ మరలులు మన్నగువాటిని కొరవారు, మద్రాసు, తిరువెంట్రుపేటి వీధిలో నున్న మా సోపా ఏజంటులు
కే. ఎన్. వి. అయ్యరు అండు కంపెనీవానికి వ్రాసికొనవచ్చును.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

బహుమతులు

లీలాతేజ ను రేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనశ్శై
వ్యము:— గావల్పాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:— ఇందోక యాదుది తనమగనివైకల యమరా
గమునై పడరానిపాటుపడి యున్న తనీతికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ:— మగడు నేటి కేగి రాక్షసునొద్ద బిక్కుకొనవలసి
సామర్థ్యములే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయను. 0-10-0
జగదేకరంభ:— అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తనీ
తికి దెచ్చు సామర్థ్యములే కథ అ. 0-10-0
సనగాదరవాంఛ:— తమ్మునకు బుద్ధితేజ కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ 0-4-0
అత్తలార్యాటమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాదము:—
అత్తలు కోడండ్రను బాధించు విధములుగలవి. అ. 0-2-0
మిత్రద్రోహము:— అపద్ధుండుడు మిత్రునిపై నిండుమోస
కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
588 నలయవారు:— కల్లెకా బుక్ డిపో,
6, వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామాకారు నేట, మద్రాసు.

Rs 2500 Free! Golden chance!! Wake up!

Fortune is at Your door.

2500 రూ॥ల బహుమానములు.

(మా ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల గ్రంథము కొనువారలకు)

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ
సిద్ధి, హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర
శాస్త్రము, భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లు
శేక్ తమాసులు విచిత్ర వినిదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక
యనుష్యుని మాయముచేయుట, ముమిడిచేట్టును పుట్టించుట,
తీరముతో సమాదియగుట, భూమిపై గజను ఎత్తిన గాలిలో
మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు
అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అల్పదృష్టియుగా
నేజిక చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల
4 రూపాయలు మాత్రమే. ఆ పుస్తకమునకు గ్రంథముతో
4 బహుమతి టిక్కెట్లను కూడ మీకు పంపబడును.

జ హు మ తు ల వి వ ర ము లు.

మొదటి బహుమానము	1000 రూపాయలు
రెండవ 4 బహుమానములు	100 (ఒక్కొక్కటి)
మూడవ 20 ,,	20 ,,
నాల్గవ 30 ,,	10 ,,
ఐదవ 80 ,,	5 ,,

1919 వ సం॥ జూన్ నెల 30వ తేదీకి 5 వేల కాఫీలు
ఇచ్చు కాగానే 2500 రూపాయలు ఉచితముగా పంచివెట్ట
బడును. నిర్ణయకాలమునకు 5 వేల ప్రతులు అమ్ముడుకొనిచో
దామాన ప్రకారము బహుమతులు తగ్గించి పంపబడును. ఆ
రోజున ఖాతాదార్ల సమావేశమతోడను, మర్యాదగల పెద్ద
మనుష్యుల సమావేశమతోడను, గొప్ప గొప్పవారనేకులచే
న్యాయముగా బహుమతులు పంచివెట్టబడును. మొదటి
బహుమతి కలిగినవారి పేరు తింటిములముగానున్న, మిగత
ఉత్తరముల ద్వారానున్న తెలుపబడును. మీ రభ్యుత్సాహము
లైసవో నై 185 బహుమతులలో మొదటి బహుమానము
1000 రూపాయలు మీరే పొందగలరు. (894-984)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఇంగ్లీషు, (గుంటూరు జిల్లా)

మోహినీ లైలము:— శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య
మైనది. మొదడుట చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుచేయను. నువాసనగలిగియుండును. 0-12-0
జనుశాంతి కలిపి. 8. తిరువెంట్రుపేటి. మద్రాసు.

సాహిత్యావృత్తము.

వంగ భారతి: ఆంధ్ర భారతి.

నేను నేను భావప్రకటన పరస్పర భావనమునందు అనిర్వాచ్యమగు నానందమును, కాలచక్ర మెంతవఱకు తిరుగునో - యానంద మంతవఱకు క్షీణింపదు. మానవు లెందఱు జరాపీడితులైనను మానవత్వము మాత్రము చిరాయనముతో చెక్కుచెదరకుండును. పదునాఱవ శతాబ్దమున నింగాండు దేశమునకు గ్రీకు విజ్ఞానమును తెచ్చి పందివెట్టిన ఇటలీయందేవు లెంత యువాత్మలుగల వారో కాని వారి మూలమున ఇంగ్లీషు సాహిత్య మెన్నియో క్రొత్త దారులు తీసి నేటికి గంగులకాకి యైనది. వంగదేశము మనకు గుర్రపెత్తను ఇధిష్ఠించి మహాత్ముడేయును బ్రసాదించు వని నాయూహాకారు. మనభాషావత్సలమునకు విఫలమైన ప్రేమ యు మనసాహిత్యసీమ నందు నర్జునుడు నిర్వాణకాలేషున కరిగిండునని మాత్రము చెప్పవచ్చును.

వంగదేశమున మొన్న మొన్న కపిలేశ్వరవ్రత వెల్లివిరిసిన యాభివృద్ధి కానముయొక్క సంపూర్ణ పరిణామము ఆంధ్రుల కింకను విశేషము కాలేదు. సాహిత్యుల ప్రశంసాపత్రము వడసిన కొండలు ప్రభుభులను గూర్చియు, చక్కగా ననుదీపించు బడసిన బంగిముచుండ్రుని సవలలకుండి, యాతిని ప్రతిభను గూర్చియు, వంగ భాషాయందలి గద్యసాహిత్యమును గూర్చియు నేవో కొంత వినియున్నాము. కాని లక్ష్యిచేసినతె నుభాభాండము మగిని వంగభారతి యాసీయందు సాహిత్యావృత్తము వెంత యుదారబుద్ధితో వెదజల్లినవో మన మెఱుగము. వంగీ యులన్నను, బంగాలీల సాహిత్యమును మనకు వింతయైన యభిప్రాయము లున్నవి. వంగీయులు మనకన్న నన్నివిధముల లోతు గొప్పవారిని సాధారణముగ మన మనుకొనుచుండుము. "ఇదేగనుక బంగాలీకులవైతే యేంకేనేవాడో తెలుసునా!" యను గిరికపు బెదిరింపుటలు మన మీసందృష్టాన జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనవచ్చును. ఆంధ్రులకును వంగదేశీయులకును కల్పింపబడిన యీ భేదము కృత్రిమ మని వేఱుగ చెప్ప నక్కరలేదు. వంగీయులయొక్క యీ కల్పితప్రతిభను తమ మనస్సులందుంచుకొని కొండ తాండ్రప్రభులు గతవత్సరపు జేతముమహాసభ కరుదెంచిరి. వారు కలకత్తా బజారులలో తిరుగు బంగాలీవారిని తమ కల్పితప్రతిభతో పోల్చిచూచి య నుంట్రిపులై వంగీయుల యంతిస్సాహిత్య మసత్యమని నిందించిరి. ఇది మనదురదృష్టము.

వంగీయులకు సాహిత్యప్రేమ చిర సంతోషదాయక మగు నిత్యకర్మ. ఈ స్వభావాభిమానమును నీచవోసి వెంచు కారణము లేని భావయొక్క సౌందర్య సౌప్రసములకు సమగ్రముగ తమకక మొనర్చి కొనక కవులందఱుచిరవో తద్దే శియాలందరు కవియొక్క నియతజీవితమునందు తమ విశాల దేశభాషాప్రేమను సందర్శింపగలరు. తేదా నిర్దురతని తమ దేశానురాగ కాంక్షలచే కవి సాహస్యించి సృష్టింపగలరు. మనలో నీ రంధ్రము లేవు. వంగీయుల జేతయగితముల వలె మన భావోద్వేగములకు గీతములు లేవు. ద్విశేంద్రబాల్ రాయి 'జన్మభూమి' కీర్తన వెన్నరలె నాగ్ని మొనర్చిన వంగ హృదయ మొక్కటియును లేదు. మన త్యాగరాజయొక్క అమృతవాణి విద్యోజ్వలములందు బంధింపబడినది. అది ప్రతి యాంధ్రుని ముఖమును అలంకరింపదు. మన సాహస్యభాషా సభలందు, వినిపింపదు. త్రేత్రయపదములు పతిత కన్యల సాంకత్యపు కళంకమును మోయుచున్నది. వానిలోని భాషా మాధుర్యమును విడదీసి పాడగలవారు మనలో లేరు. రామ భాను పాడిన వృధాగీతములు నేటికి మోలెనని. గీతానంద తియందు నిరాశంకముగ మన హృదయము కొట్టుకొని పోని యెడల, మన భావకు నాంధ్రసీమకుని నిర్వాణము ప్రాప్తింపదు. సంగీతలాసము మన నిద్రపోవు పద్యములను లేపి నాట్యమాడింపగలదుల మన కవిత్వ మింకను ప్రబంధములే యెల్లుచుండవలసి వచ్చును. ఇంకొకసారి వంగసాహిత్యపు పూర్వాపరదశల తారతమ్యము చర్చింపబడును - కలకత్తా ఆంధ్రుడు.

బట్టల వర్తకము: - బంగారమున స్వతహాగా బట్టల టోకు వ్యాపారులు కానివారుగూడ లాభముల కాసించి బట్టల టోకు వ్యాపారమును ప్రారంభించిరి. లై సెన్సు లేనివారిక మం దీవ్యాపారము చేయరాదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. ఇట్టి దురాశలవారికి లై సెన్సు లియ్యబడెను. 24-10-18 నుండి వాణికి సరుకు లియ్యగూడదు. వారియొద్దకన్న సరుకును వారు 31-1-19-న జేదీలోగా విక్రయించి వేయకలెను. దుగాలేని వ్యాపారుల కందరికిని లై సెన్సు లియ్యబడును. లై సెన్సు లియ్యబడదగినవారిని నిర్ణయించుటకు ఆలోచనసంఘ మేర్పరుప బడినది. దరఖాస్తులు వెంటనే పంపవలెను. బొంబాయి యంత్ర కాలనవారు చనకరకము బట్టల జేర్లను ప్రతినెలకును 1000 ంతున పంపెదరు. నవంబరు నెలాఖరుకు ఆజేర్లు రాగలవు.

రామమోహనుని వర్ధంతి.

కలకత్తానుండి మాన్యుటీయ విలేఖకు డిల్లు ప్రాయము న్నాడు: -

హిరేంద్రనాథ దత్త గారి యాగ్రాసనాధిపత్యమున రామమోహనుని వర్ధంత్యుత్సవము 27-9-1918 శుక్రవారమున రమణీయముగ జరుపబడినది. జె. ఆర్. బాన్సర్జీ, ప్రీతుంగదా జేవి, బాబు విపిన్చంద్రపాలు, ఫజుల్ హక్కు సభనలంకరించిరి. ప్రథమమున ఆగ్రాసనాధిపతి రామమోహనుడు విరాట్పురము దనియు, కేవల లౌకికకర్మలందు పాండిత్యము నార్జించుట గొప్పతనము కాదనియు, విరాడ్రూపుడగు పరమేశ్వరునిభాష యెవనివై వ్రాసినో అట్లే విరాట్పురపుడని నుడివెరిచి, జన్మస్థానమును రాభాసగరమున స్మృతియందెరి మొకటి నిర్మింపబడును. దానికై గవర్న మెంటువారు 7½ వేలరూప్య ములను వినియోగింప నున్నారు. పదపది క్రైస్తవకర్తలగు బాన్సర్జీ గారు, రామమోహనుని విగ్రహాభిషేకమును, ఏకేశ్వరోపాసనను గూర్చియు ముచ్చటించి, తా ను తలవెట్టిన సమాప్రకార్యులందును ఈశ్వర ప్రేమ క్షుణ్ణముగ కన్పించుచుండుననియు ఇంగ్లీషున గంభీరముగ నుచన్య కించి. తరువాతి శ్రమతి ప్రీతుంగదాజేవి గారు మనకు కగ గుమాటలతో హిందూధర్మమునకు కళంక ప్రాయమైన 'సలి' గురాచారమును రామమోహను డెల్లు రూపుమాపిందియు మొక చక్కని బెంగాలీ వ్యాసమును చదివిరి. అనంతరము విపిన్చంద్రపాలుగారు బంగాలీయందు గంభీరమైన యుప వ్యాసముగావించిరి. వారు ముచ్చటించినవిషయము 'బ్రాహ్మ సమాజము, రామమోహనుడు,' ఇట్లుపన్యసించిరి: నేను మీకు బ్రాహ్మసమాజమును గూర్చి మామూలు కథ చెప్పబోవుట లేదు. అట్లు చెప్పకపోవుట నాతప్పకాదు. రామమోహనుడు బ్రాహ్మసమాజసంస్థాపకుడు కాదని మీకు విశిషికరింపబోవుచున్నాను. రామమోహనుడు బ్రాహ్మసమాజమును నిర్మింప లేదు. ఒక సార్వజనీనభజనాలయమును మాత్రము నిర్మించెను. బ్రహ్మసమాజమునకు తండ్రి నానుకరణము చేయలేదు; ఈ పేరు వెట్టినది మహర్షి శేషేంద్రనాథ ఠాకూరు. బ్రాహ్మ సమాజముయొక్క సిద్ధాంతములను గాని, సంప్రదాయములను గాని యతడు నిర్మించలేదు. భజనమందిరసంబంధ మగు క్రైస్తవ దీక్షునందు అన్ని మతముల వారును అన్ని తెగలవారును ఏభేదమును లేక యిచ్చట సమావేశము కావచ్చును. అద్యంతరహితుడును, అన్యయుడును అగుపరమేశ్వరి నాచురూపము లుచ్చరింపక పూజింపవచ్చును. ఏమతములనుగాని, యేశాఖావలంబులనుగాని దూషింపగూడదు. అనియున్నది. ఆమందిరమున జీససును నిందింపగూడదు. రాధాకృష్ణులనుగూడ నిందింపరాదు. కొండలు హిందువులు కారణరూపజలమునుండి బ్రహ్మాండ ముత్పన్నమైన దందురు. బ్రాహ్మసమాజ మివిశ్వాసమును నిందించును. ఈ సమాజము రామమోహనునిదికాదు. క్రధాభువులకు భిన్నభిన్న మతాలంబుల యైకమత్యమున కీ మందిరము సాధన మని కూడ బ్రస్తు నండున్నది. మీ గృహింత్రి విచారము లున్నయెడల మీ యింటిలో కూర్చొనకచ్చును. క్రైస్తవ మతము, బౌద్ధమతము, ఇస్లాము, ముస్లిమునగన్నియు, మతబద్ధములు (Credal religions). వేదాంతము మాత్రము విశాలమైనది. ఈ విషయమును రామమోహనుడు సమగ్రముగ నర్థముచేసికొనెను. అతడు బోధించినది సనాతన మగు వేదాంత ధర్మసారమును భారతవర్షమందరికి. జైనలు, బౌద్ధులు, మహమ్మదీయులు, హిందువులు ఈ దేశపుత్రులు. వీరందఱు

ను వికమత్యముతో నున్నవో భారతభూమి యథార్థమగు జగన్మాథక్షేత్రమగును. నేడు రామమోహనుని బ్రాహ్మ సమాజపువైఖ్యలో వెట్టి తాళముజేసివారు. ఓ బ్రాహ్మడా! రామమోహనుని వదలివెట్టుము. మహర్షి మాట వదలివెట్టుము. నీ సంగతి యేమైనది? నీ వెంతవఱకు పరమేశ్వరుని సందర్శించితివో విచారించి చూడుము. రామమోహనుడు నీవాడు కాదు. సమగ్ర భారతదేశమునకును, విశాల మనకు ప్రపంచమునకును జెందినవాడు."

ఆజిత్యమూర్త్యుక్రమర్చియు హక్కుగారును ముచ్చటించుటలో సభ ముగిసెను.

జవాబు మంత్రి

లండను, సెప్టెంబరు 28: - సోమన్యము చారుగారు ప్రధానమంత్రిత్వమును వహించురు.

మంచి లాభము. ముత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాటాల్లు తెల్లనియింగుర 10 తులముల పెట్టె 1.కి రు. 1-0-0. ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం! కాశీలో మూడుదినములు ఇందు కాశీలో చేయబడిన యాత్రలను విశేషముగా చెప్పబడుచున్నది. విలాసము: - కే ఎస్. ముత్తయ్య అందు కంపెనీ, సిల్క్ హౌసు, కాశీ. K. S. Muthiah & Co., Silk House, Benares City.

ప్రొరల్ ఆయుల్ పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలమానె నుమాను 28 సంవత్సరములగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ మానె అధిక నుమానగలదియు, కలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేమ మార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ. కెన్సార్ యును హేరాయిలు తలలో వెండ్రుకలులేని జాగాలందు కోజు చరుచుచుండినయెడల ధాగాళముగా చల్లని వెండ్రుకల మెలచును. ఖరీదు నీసా 1-కి 1 రూపాయ. క్యార్ బ్యాల్ కి టూత్ పౌడరు (908) టిస్సు 1-కి 3 అణాలు. ఇదియుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్ను, మంచి వాసనలుగల అత్తరు వస్త్రాలు ఉన్నవి. కేట్లాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకో వచ్చును. Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd, 91, Upper Circular Road, CALCUTTA. Tele Address: - Banayan. Local Agents P. Rangiah Chetty & Sons Madras. Indian Industrial Co., M. R. Chandra & Co., Madras Swadeshi Stores

జ్ఞేగుభయములేదు. వైద్యరత్న కుండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి జ్ఞేగు జ్ఞేగు నివారణ మధులు మా మందులు గడదిన యిరువది వత్సరములగ ఇండియా, బర్మా, సింగాపూ దేశములందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక జ్ఞేగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన జ్ఞేగు సోకదు. ప్రామాణికము 6 బొమ్మల బుడ్డి ౧-కి రు. ౧-౦-౦ | తక్కువకొనుటకు 1 బొమ్మ బుడ్డి ౧-కి రు. ౦-౧-౦-౦ డిల్ 3 " " ౦-౧-౦-౦ | డిల్ 1 " " ౦-౦-౦-౦ ప్యాకింగు పోస్టేజీలేదు. రోగువారికి మావెద్ద క్యాటలాగు వితరణకు సంబంధము. తంలి విలాసము: - "వండిట్" మదరాస్. ఆయుర్వేదాశ్రమం, శుగ, అచారప్పన్విధి, జి.టి. మదరాసు.

సామాజిక సేవలు

(1)

పోస్టాఫీసు సేవలు:— 4-వ తేదీ శుక్రవారము మహిళా అసెంబ్లీ యంత్రాంగం పోస్టాఫీసుకు సేవలను అందించే వారమునకు పనిచేసేటట్లు జరుగును.

ఎస్. రామానుజము గారు:— కేంద్రీయ గణిత శాస్త్ర పరిశోధనల గావించుచున్న ఎస్. రామానుజము గారి కేంద్రములో కొద్దికాలమునాటి అన్వేషణల నుండి పేటకు వెళ్తున్నానని పరిచయం గుర్తు చేసింది. నీటి ఉపయోగంలో బలహీనము కలిగినది.

జాక మతాయి గారు:— “హిందూ దేశములో గల పరిస్థితులు” అనే గ్రంథము రచించిన మీద గత రోజు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని అధికార శాస్త్ర పరిశోధనల గావించుచుండి. కీరు నిర్మలీకరణము ఇంకా ఉన్నందున జా. బా. గుండ్ల చెన్నకవి: చివ్వి. కీరు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వారి కట్టము నొంది పేటకు ఆహ్వానము బోయింది. వరసలకు అనిష్టాలు కలిగియున్నది నియమించబడింది.

కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘ సమావేశము:— గత సోమవారమున 3-వ తేదీని దిల్లీ నగరములో కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘ సమావేశము జరిగినది. ఆర్. వి. సుబ్రహ్మణ్యం గారు అగ్రాస నాధ్యక్షులు వహించిరి. జరుగబోవు కాంగ్రెసు సభ్యత్వములను ఎన్నుకొనుట కి సమావేశము ప్రత్యేకముగా జరిగినది. 12 రాష్ట్రీయ కమిటీలవారిలో పడు సొంతం కమిటీలవారు వి. జి. తిలక్ గారి కనుమలముగ వోట్లు ఇచ్చిరి. మహాత్మాగాంధీ రాజాగారి కొకవోటు ఒక బిల్లు. తిలక్ గారు అగ్రాస నాధ్యక్షులుగా ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి. ఈ సమావేశము తంతులమున తిలక్ గారికి తెలియజేయబడుట తీర్మానించబడినది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కృత్వ పరిశోధ:— చెన్నపురి రాంధీరపు విద్యాశాఖ కమిషనరు ఈ సోమవారమున సాయంత్రం 3 గంటలకు జరిగిన ప్రాజెక్టు 9-వ సెంటరుల సభ్యత్వ పరీక్షలను (Men's Competition) విద్యార్థులు కావాలికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కృత్వమును పోటీ పరీక్షలు జరుపబడును. పోటీ చేయు వారిలో మొదటివారుగా కృత్వ గుర్తునాటి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కృత్వము కావాలిని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారి బంగారు పతకము బహుమానముగా నొసంగబడును. రెండవ బహుమానము నొసంగుటకు కూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ పరీక్షకు పోటీ చేయగోరువారు వెంటనే విద్యా శాఖా కార్యదర్శికి దరఖాస్తులు పంపవలెను.

అబూహాసేను నాటక ప్రదర్శనము:— నిన్నటి రేయి 9 గంటలకు విక్టోరియా థియేటరులో హరేంద్ర నాథ చటోపాధ్యాయ విరచిత మగు అబూహాసేను నాటకము ఆంగ్లమున అత్యద్భుతముగా ప్రదర్శింపబడినది. చారి గానామృతమున ఎంత గ్రోలికను తినివిడిచివారు. రసభావణ భావ ప్రకటనములు అసద్భుతముగా నున్నవి. నటనాకావ్యము మీద సామ్యముల కెంతమాత్రము సంయమనం కల్గలేదు. వీరిద్దరైన మన నాటక ప్రదర్శన సంఘమువారు కొంతవరకు తరిగిదైన వో నాటక కళ అభివృద్ధి కెందగలదు. ఈ నాటకము చూచి అనందించవలసినదే గాని వర్ణించుటకు అలవికాకున్నది. జపనీకల సాంప్రద్యం కొనియాడే మార్గముగాను. కాలిఫో మండి రము ఇంద్రాకమా యనన ట్టున్నది. ఆ దాస్యాంగణల సృష్టి గానములను గావించినపుడు మీరు అస్పరాంగల యని ప్రేక్షకుల మనఃబుల సంయమనం కల్గెను. సకాలమున 9 గంటలకే నాటకమును ప్రారంభించి జయప్రదముగా ముగించి ప్రేక్షకుల మన్ననకు పాత్రులైరి.

మచ్చయప్ప కళాశాల విద్యార్థి విషయక సంఘము:— వై సంఘపు ప్రారంభ విషయక ఉపన్యాసము గత సాయంత్రం కళాశాల భవనమున 8.30. పి. ఎస్. కె. స్వామి అయ్యగారి అగ్రాస నాధ్యక్షులు కింద జరిగినది. వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యగారు “పాచీన ద్రావిడ వీరులు” అను విషయము గుర్తి ఉపన్యాసించిరి. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న విరోధా మహా సంగ్రామము అంత మొందు సమయము వచ్చుచున్నది.

చున్నది. సాంఘిక, రాజకీయ, మతైక ఆర్థిక స్థితులలో మార్పులు అసన్నమగుచున్నవి. భారతీయులు తమ గుర్తి యాలించుచుంటే నొక విషయము ముఖ్యముగా గమనింపవలసియున్నది. బంగారీలు తన పట్టుదలచే జాతీయోత్సాహమును జాతీయ విద్యార్థి విషయములను సేలకొల్పిరి. మహారాష్ట్ర గూడ తమ విద్యార్థులకు తృప్తికరమునకు వెచ్చుటకు పాటుపడిరి. ఆంధ్రుల ప్రత్యేక సాహసములు ముఖ్యముగా చూడదగియున్నవి. (ప్రతిబింబము) మే సెక్యూరగ యారటండిరి. ప్రాచీన భారత వీరుల ఆధిక్యత తెలియజేయుకొన్ని ఉదాహరణములను ఉపన్యాసకులు కనపరచి ప్రాచీన ద్రావిడ శ్రీల కూరకొమ్మ గుర్తి మచ్చుటించిరి. ప్రస్తుత కాలపు శ్రీలకంటె ఆకాలపు భారత శ్రీలు, బొమ్మలకును స్థల మాక్రమించి రకటకు సందియములేదు. అని ఉపన్యాసకులు ఉపన్యసించిరి.

ఒక దేశముందే గాని లేక ఒక జాతివారి యందేగాని సుగుణములు చెడుగుణములు ఉండవు. ద్రావిడులు, బంగారీలు, మహారాష్ట్రీలు, ఆంధ్రులు మన్నుగుచారితో సరిపాల్పబడుటకుల ఉపన్యాసకులు నిరాశభావమును నూచించిరి నూరత్వము లేకపోవుట తగినసమయ మున్నము కాకపోవుటయే రాజపుత్ర శ్రీల ప్రత్యేక సాహసములు ఆర్యజాతులవారి ఆధిక్యతను వెల్లడించును. ప్రస్తుత కాలపు శ్రీలు పొందుచున్న రహితత్వము కష్టములు, బాధలు వారి కూరకొమ్మను వెల్లడించును. పురాతన కాలమందు కన్న. ప్రస్తుత కాలమున ప్రత్యేక సాహసములు లేనట్లు సమృద్ధి యుండలేదని అగ్రాస నాధ్యక్షులు ఉపన్యసించిరి.

ఉపన్యాసకులను అగ్రాస నాధ్యక్షులను పూదండలతో నంకరించబడిన వెనక సభ్యులగిన్నెను.

సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు వర్ధంత్యుత్సవము

శ్రీమతి బెజంతుమ్మ గారు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు వర్ధంత్యుత్సవమును ఆధ్వర్యమున వైభవముగా జరిపిరి. అక్టోబరు మొదటిదినము సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు బెజంతు గాంధీగారిల ఆస్థానముగుట కాకతాళియన్యాయమైనను భారత జాతీయ జీవనమునందు విచిత్రసమైక్యతను గుర్తున్నది. వర్తమాన కాలమునం దాచాలిగోపాల మీ మహాత్ముల పవిత్ర నామాక్షరములను చచ్చించుచున్నారు. నిన్నను దేశమునం దంతటను వీరివర్ధంత్యుత్సవములు సరేమోత్సాహముతో జరుపబడినవి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి జన్మోత్సవమును బెజంతుమ్మ గారు ఆయ్యరుగారు చూపుచున్న గాఢమైన దేశభక్తి కృతజ్ఞతను వెలుపుటకై ఆధ్వర్యమునందు ఏర్పాటు చేసియున్నారు. బెజంతుమ్మ గారి ఆహ్వానముల నంగీకరించి ఆధ్వర్యమున మహాజనులు వహింప వచ్చియుండిరి. ఆధ్వర్యతోటజుం దొక భాగము రవ్యముగా నలంకరింప బడినది. బాలభటులు బాదలు తీర్చి నిలవబడిరి. బెజంతుమ్మ ప్రసన్నవదనముతో సతిధుల నెదుర్కొని వారలకు స్వాగతంబు నొసంగెను. అనంతర మతిథులు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారిని గందర్పించిరి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి యిటు ప్రసంగించిరి:—

నా వృద్ధాప్యమునందు జన్మదినోత్సవమును జూచి సంతసించునట్టి మూఁడుడు గాను. కాని యనల్లంఘనీయుమైన మిత్రుల యజ్ఞము శరసావహించి నేడిచటకీ వచ్చియుంటిని. బెజంతుగారియజ్ఞ నాకు సర్వకాలములందును నెల్లంఘనీయును. నేను న్యాయాధీశవదవీని చాలించి కొని యుపకారవేతనమును దీసికొనిన సమయమునందు 80 శంకరునాయకు “నీవు ముందేమి చేయ దలచితివి” అని ప్రశ్నించెను. “నే ననామధేయదనుగ నుండును” అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. అవిధముగా నే గతి వర్ణనమునందు జూను సేలవరకు గడిపితిని. దేశావసరమును బట్టి నేను బయటికి రావలసివచ్చినది. ఆయర సరే మేర్పడినందులకు నేను యథాశక్తిని జేసేనను నేయగిరినందులకు నేను ధన్యుడను. మహాత్మాభూమికి మహా సేవను జేయుచున్న బెజంతుమ్మ గారికి మనకృతజ్ఞతను వెలుపుచు నామె చిరాయుష్యులగా నుండవలయునని మనము సర్వోత్కృష్ట ప్రార్థించవలయును. నేను బెజంతుగారియహ్వానము నంగీకరించుటకు నేను బెజంతుగారి జన్మదినమగుట యొకముఖ్య కారణమైయున్నది. యథాశక్తిని చేసేనను జేయుటకు నేను సిద్ధముగానున్నాను. మికందరకును మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను.” అనంతరము బెజంతుమ్మ గారు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి సభినందించుచు సతిధులకు కృతజ్ఞతను తెలిపెను. అతిథులు చక్కజీవులమారాడల వారించి బాలభటుల క్రిడలను జూచి యానందించి స్యసాములకు వెడలిరి.

చవకరకము బట్టలు:— వీని నమ్ముటకు ఏజెంట్లుగా నియమించుటకు దరఖాస్తులను రాష్ట్రీయదొరకనులకు పంపవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

నీటి సమైకం

మాసమునకు 1 రూపాయ వస్తు. అదేవారికి మాసమునకు 100 గాలన్లకుండు గృహములకు నీటిని 1218 అక్టోబరు 1 తేదీనండి యొక్క అనుమతి.

(2) వై తేమిండి గృహకోవయోగమునకు గాక యిల ర విధముల కృత్యమునకు 1000 గాలన్లకు 10 రూపాయ వంతున ఛార్జీ చెల్లబడుట స్థాయి సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

(3) కేయ గాలన్లకు మించి పేయట 500 గాలన్లకు తక్కువగనున్న నీటికి ఛార్జీ కాదు. 500 గాలన్లకు యెక్కువగ నున్న యెడల 1,000 గాలన్ల ఛార్జీ చేయబడును.

(4) 196 కేజ్ ను పుకార్ము సకాలమున నెత్తినను నీటిచార్జీ సుసంగతమోయినయెడల అభ్యుక్తు దీనికి నీటిసప్లై ని చేయబడుట కధికారము కలదు. బిల్లు చేయబడిన రెండు మాసములలో సాముకు చెల్లింపకపోయినయెడల నీటసప్లై చేయబడును.

(5) నీరు చాల కృత్యముగుండుటచే దానిని క్లెయిండు అను నీటిచార్జీ వృద్ధి చేయుటకు సరమని తోచినది.

(సంత.) జె. సి. మొలొసి. అధ్యక్షుడు.

పోర్టు సెంటుబార్లింగ్ జెటు.

విశాఖపట్టణము పోర్టును నూపరిం తెండెంటు టి. ఎస్. వై కిల్లెగారి కొక మూలము జీతముమీద సేలవొనగబడినది.

గోదావరి జిల్లా ఆక్టింగు పోర్టును నూపరిం తెండెంటు పి. ఎఫ్. వి. రై యాకా గారు విశాఖపట్టణము పోర్టు నూపరిం తెండెంటుగ పనిచేయుటకు ఆజ్ఞయొసగి.

కృష్ణా పోర్టును నూపరిం తెండెంటు వెగనన లసిష్టాంటు పి. గోపాలస్వామి నాయకుగారు ఏలూరు సబ్ డివిజనుకు మార్చబడిరి.

మాడవుగేడు ఆక్టింగు సబ్ జడ్జి పి. వెంకటరామయ్య గారు రాజమహేంద్రవరము టెంపొరీ సబ్ కోర్టుకు బదలాయించబడిరి.

మిరపకాయల ఎగుమతి దిగుమతులు:—

తిరునల్వేలి జిల్లాలోని రైలుస్టేషనులనుండి తిరునల్వేలి దక్షిణమునకుగాని రామనాథము జిల్లాలో రామనాథమునకుగాని కర్ణాటకేటులలోనిది మిరపకాయలు ఎగుమతి చేయబడుట నిషేధింపబడినది.

తిరునల్వేలి మిరపకాయలు చెన్నపురికిగాని చెన్నపురికి ఉత్తరమునకున్న నగరములకుగాని తిరునల్వేలినుండి మిరపకాయలు పంపబడుటకు సర్టిఫికేటులు ధారాళముగా యొసగబడును. నెల్లూరు జిల్లాలోని రైలుస్టేషనులనుండి మిరపకాయలు చెన్నపురికి పంపబడుటకు కూడ సర్టిఫికేటులు ధారాళముగా యొసగబడును. చెన్నపురి రైలుస్టేషనులనుండి సర్టిఫికేటులు లేనిది మిరపకాయలు ఎగుమతి చేయబడుట నిషేధింపబడినది.

రాజధానినుండి వైకి పంపబడు మిరపకాయల ఎగుమతిలగుర్చి ఎగుమతి రైలు స్టేషనులవారు సమాచారములను అధికారులకు తెలియజేయవలెనని తలంపబడు చున్నది.

పాశ్చాత్య సంఘసభ:—

అలకతానగరమున పాశ్చాత్య సంఘసభ జరిగినది. మార్గములైచుచుగా రధ్యక్షతవహించిరి. గా. విరనుమైదు క్రింతా, విగ్నెటు, జోన్సు, వెల్చిగారు రుపస్య సించిరి. పాశ్చాత్యులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని పూగారనిరి. సంఘమునకు ధన మధికముగా కావలెనని అభ్యుక్తులనిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముందరికి నుండకలెనని విగ్నెటు గారనిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నో టీ సు.

(1) నీటి టవర్ నీర్లుగాగాని, లేక ప్లంబరుగాగాని పనిచేయుటకై బ్రయనింగు పొందుట కిష్టపడిన విద్యార్థుల యొద్దనుండి దరఖాస్తులు కావలెను. ప్రతి 1-కి రెండణాలు చెల్లించినచో, రెనిన్యా డిపార్టుమెంటుయొద్ద నిబంధనల పుస్తకములు దొరకగలవు.

(2) విద్యార్థులు తమ వయస్సును, యోగ్యతాపత్రములతో సహా తమ దరఖాస్తులు 1918-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 31-వ తేదీలోపుగా పంపినచో, అందికొనబడును. (1329)

మర్నడిపార్టుమెంటు } జె. సి. మొలొసి, రిమ్యుక్ బిల్డింగ్స్ } చెసి డెంటు. 26-9-18.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 2-వ తేది

బుధవారము.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు:

సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభ్యుల నివేదిక.

మాంటాగూ, ఛెలమ్మిఫర్డు నివేదిక గూర్చి తమ యభిప్రాయముల దెలుపుటకు, సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభ యందలి అనధికార సభ్యులు ప్రత్యేక సంఘముగ నియమింపబడిరి. అధిక సంఖ్యాకు లంగీకరించిన నివేదిక మిపుడు వెలువడెనని, అసోసియేటెడు ప్రెస్సు వారు నేడు దెలుపుచున్నారు. ఆ నివేదిక ము పూర్తిక మాయెడుట లేకున్నను, తంత్రీవార్తా సమాచారము బట్టి దాని స్వభావమును గ్రహించ వచ్చును. ఇందు మితవాద జాతీయవాద యూరపీ యనుసభ్యుల యభిప్రాయము లెల్లను మిళితములై యున్న వని చెప్పవచ్చును. రాజప్రతినిధిగారును, సర్ విలియము విన్సెంటుగారును నుడివినటుల, మాంటాగూ ఛెలమ్మిఫర్డుగార్ల సూచనల కన్న ముందు జనుటకు వీలు లేదను నభిప్రాయము నీ సంఘమువారు సరిగ్గఁగఁందులకు, వందవార్తా లే. కాని ప్రజాశయ ప్రతికూలాభిప్రాయములు మాత్రము కొంతవరకే నివేదికయందు చొరబడిన వనుటకు సందియములేదు. మాంటాగూసంస్కరణము లయినను భారతదేశమునకు బనికి రావని వాదించి నట్టియు, సామ్రాజ్యశాసననిర్మాణసభా సభ్యులయినట్టియు, గౌరవనీయులగు ఐరనునైట్లు గారు కలకత్తా యూరపీయను సంఘసభయందీ విషయమై యిటుల నుపన్యసించిరి.

“భారతీయసభ్యులు మా యభిప్రాయములను సరకుజేసిరి. వారెల్లరు ఏకాభిప్రాయములై యుండ లేదు. ప్రతి తీర్మానముపైనను, కమిటీవారి సూచనలు అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయములు మాత్రమేయని చెప్పవచ్చును. నేనును, హాగ్గుగారును ఇచ్చిన సమ్మతు లనేకమారులు, సభాతీర్మానమును నిర్ణయించుచుండెను.....ఇంతవరకు, భారతీయ రాజ్యాంగ సంస్కర్తల విలువను గూర్చి గ్రహించుటకు నాకవకాశములు లభింప లేదు. కాని, వారి అత్యుత్సాహమును యోగ్యత, దేశాభిమానము, న్యాయముపై దృష్టి, నాకచ్చురుపు గలిగించినవి. సిమ్లాలో నే జూచిన వారి నుండి పాఠము లనేకములు నేర్చుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాను గాని, వారు మంచిపాఠు లయినను రాజ్యాంగవేత్తలు గారని వాకు దోచినది.”

పై వాక్యముల బట్టి, అంగ్లో హైందవాభిప్రాయమును సమాధానపరచుటకు భారతీయ సభ్యులు విశేషముగ లొంగియుండిరని యూహింపవచ్చును. అంగుచేతనే, కాంగ్రెసు సభయందు గోరబడిన మూర్ఖుల కీ సూచనలు చాలవరకు కొరవడుచున్నవి మాంటాగూ నివేదికయందలి సూచనలు గొన్నింటిలో అనధికార సభ్యులు సంప్రదానికారము జూపిరి. మరికొన్నింటి విషయమై మూర్ఖుల సూచించిరి. కాని అంగీకారమునకైనను, మూర్ఖులకైనను కారణములెవ్వియు జూపబడ లేదట. ఇందుకు కారణ మెద్దియో గ్రహించ లేకున్నారము వీరి యభిప్రాయములను అంగ్లో దేశము గ్రహించవలయుననిన, వీరు చూపెడి

కారణములు గూడ వెల్లడియైన గాని లాభముండదు. ప్రభుత్వ విభాగపద్ధతిని వీరంగీకరించిరి. స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిభజనమునకు సమ్మతి జూపిరి. గ్రాండుకమిటీ, స్టేటు కౌన్సిలు నిర్మాణమును వీరంగీకరించిరి. ప్రజాసామన్యము గూర్చి పరిశీలించుటకు పార్లమెంటు సంఘము లేర్పడవలెనను సూచన ఆమోదము జూపిరి. సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ కోశ విభజన మంగీకరింపబడెను. 5 వ త్వరముల వ ఆకు, మంత్రులు ప్రజాప్రతినిధి సభలకు బాధ్యత వహించు రను, మాంటాగూగారి సూచన గూడ అంగీకరింపబడెను. నియోజకవర్గము నేర్పటకుటకును, శాఖావిభజనము గావించుటకు విచారణసంఘములు నిర్దీంపబడవలయునని అంగీకరింపబడెను. స్వదేశ సంస్థానాధీశులసభయు, స్టేటు కౌన్సిలుసభయు సామాన్యవిషయములలో కలసి యోచింపవలయునను సూచన ఆమోదింపబడెను. స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిభజనము, గ్రాండుకమిటీ స్టేటు కౌన్సిలుసభానిర్మాణము, ప్రజాసామన్యవిచారణ, మంత్రుల ప్రభుత్వమైనను నయిచువత్సరములవరకును, ప్రజలకు బాధ్యత వహించుకుండుట, మొదలగుసూచనలు మాంటాగూ ఛెలమ్మిఫర్డు సంస్కరణములకు ప్రాణము వంటివి. వీలనన, యావిధానములో ప్రజాసామన్యముపై తగినవిశ్వాసము జూపబడలేదు. అడుగడుగునకును నిరోధములు కల్పింపబడెను. ఈ నిరోధముల దాటి స్వపరిపాలనాసాధము సమీపించుట, త్వరలో నెలవేటుకార్యముగాదు. స్వపరిపాలనమును త్వరలో బడయగోరు భారతీయు లీ నిరోధముల కివ్వలే జూపజాలరు. అందుచే నీ ప్రతిబంధకములతో నిమిత్తములేదని కాంగ్రెసు సభ వారు నిష్కర్షగ తీర్మానించిరి. కాని మితవాద సభ్యులు, దూర మాటించింపక, యిట్టి సంకుచిత మగు సంస్కరణములను ప్రతిపాదించుట విపాద కారణమగుచున్నది.

మాంటాగూ సంస్కరణములలో ముఖ్యముగ సంస్కరణములు వీరిచే నంగీకరింపబడినను, కోరిన మార్పులు మాత్రము విశాలముగ నున్నవనుటకు సందియము లేదు. మాంటాగూసంస్కరణములలో ముఖ్యోపము, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునందు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును ప్రవేశ పెట్టకపోవుటయే యది, ఎల్లరచే నంగీకరింపబడుచున్నది. మితవాదులు జాతీయవాదులుగూడ ఈలోపమును సవరింపవలయునని కోరిరి. నివేదికగ్రంథకర్త లీవిషయమై ఏమాత్రమును ముందుకుజనుటకు వీలులేదని సువ్యక్తపఱచిరి. రాజప్రతినిధిగారును, సర్ విలియము విన్సెంటుగారును సామ్రాజ్యశాసనసభలో పై యభిప్రాయమునే దృఢీకరించిరి. కాని, అనధికార సభ్యులు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునందు సంస్కరణము లిపుడే మొదలెడవలయునని కోరుట భావ్యముగ నున్నది. దేశీయు లీవిషయమై ఏకాభిప్రాయ మెటుల దెలుపుచున్నారో, ప్రభుత్వమువారు సమగ్రముగ గ్రహించుట యుక్తము. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు గూడ స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిభజన ముండవలయునని, అనధికారసభ్యులు తీర్మానించిరి. అధినివేశ రాజ్యములందు వలె, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమునకు గోరబడుట, లాభకరముగ నున్నది. రాజప్రతినిధిగారి సర్టిఫికేట్లుల అధికారము, పైనిక రాజకీయ వ్యవహారములకును శాంతి దేశరక్షణములకు సంబంధించిన విషయములకును మాత్రమే వర్తింపవలయునని, నిశ్చయించబడెను. “సుపరిపాలనము” సర్టిఫికేట్లు అధికారము నుండి తొలగింపబడుట యుక్తముగ నున్నది. సుపరిపాలనపు పేరున, ఎట్టి

సామాన్యవిషయములలో నయినను రాజప్రతినిధి గారు జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభలో సగముమంది భారతీయులును సగముమంది యూరపీయులును ఉండవలయునని, కోరబడెను. ప్రీవీకౌన్సిలు నిర్మాణ మంగీకరింపబడలేదు. ప్రజాప్రతినిధి సభల అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడుగూడ ఎన్నికొనబడవలెనని తీర్మానింపబడెను. ప్రత్యేక శాఖలపై సభికారము లేని కార్యనిర్వాహకసభ్యులుండగూడ దనియు, మంత్రులకు కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో బాటు సమాన్వహన ముండవలయుననియు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభ సలహా సంఘముగనే యుండి అందలి 8 మంది సభ్యులలో సగముమంది భారతీయు లుండవలయు ననియు, ఐ. సి. యస్. ఉద్యోగములలో 100-కి 50 వంతున భారతీయుల కొనగవలయుననియు, సేనలో 100-కి 25 వంతున భారతీయులకు కమీషను లొసగవలయు ననియు, సూచించబడెను. కాంగ్రెసు సభవారు నిర్ణయించినటులనే, మహమ్మదీయులకు ప్రాతినిధ్యముండవలయునని, కోరుట ప్రశంసార్హము. ఈమార్పును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపనియెడల, మహమ్మదీయులలో ప్రజలమగు సంపత్తిపై వ్యాపించు ననుటకు సాధ్యము లేదు. భారతీయసభ్యు లందఱును ఈ నివేదికపై సంతకములు చేసిరట. యూరపీయను వాణిజ్యప్రతినిధు లగు ఐరనునైట్లు, హాగ్గుగార్లు ప్రత్యేకనివేదికను తయారుజేసి, మాంటాగూ సంస్కరణములే తీవ్రముగ నున్నవను నభిప్రాయము దెలిపిరి. భిన్నాభిప్రాయములను దెలుపుచు, సభ్యులలో గొందరు విడివిడిగ వ్యాఖ్యానములను వ్రాసిరట. వీరిలో పటేలు, కపర్డి, రంగస్వామి అయ్యంగార్లు కాంగ్రెసుసంస్కరణములనే గోరుచు, కాంగ్రెసు మహాసభపై భక్తిజూపి తమ ధర్మమును నుత్కృష్ట పద్ధతి ని నెలవేర్చిరి. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము విషయమై, వీరింకను స్పష్టపఱచిరి. ప్రజాప్రతినిధిసభవారి యుద్దేశము ప్రకారము, సామ్రాజ్యప్రభుత్వము హిందూదేశపు వాణిజ్యవిధానమును నడుపవలెనని, వీరిద్దరు సూచించిరి. శర్మ, మాలవ్యా, సుకూలు గార్లు, భిన్నాభిప్రాయము దెలుపుచు వేటొక నోటును వ్రాసిరి. స్టేటుకౌన్సిలులో సగముమంది నియుక్త సభ్యులుండవలయు ననియు, శాసనసభలో 5 దింబ నాలువంతులు నియుక్తసభ్యులుండవలయు ననియు, గ్రాండుకమిటీ నెలకొల్పబడగూడదనియు, లా, జస్టిసు పోలీసుశాఖలలో దప్ప రిజిస్ట్రారు విషయము లుండజనదనియు వీరు వ్రాసిరి. జిన్నాగారు తమనోటునం దీవిషయము నంగీకరించిరి. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము విషయమై మాలవ్యా, శర్మ, సుకూలుగార్లు కపర్డి పటేలుగార్లతో నేకీభవించిరి. శర్మగారు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రము లీయవలసిన మొత్తములలో తారతమ్యము పనికిరాదనియు, జనాభాబట్టి మొత్తమును నిర్ణయింపవలెననియు, సూచించిరి. సీతానాథరాయుగారు వర్తకులకును, సుందరసింగుగారు సిక్కులకును, ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము గోరిరి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, కాంగ్రెసు సంస్కరణములను ప్రతిపాదించుచు, ప్రాథమిక స్వాతంత్ర్యప్రకటనమును స్వపరిపాలనా ప్రధానమునకు కాలపరిమితియు నవసరమని నిరూపించిరి. కాంగ్రెసులో బాగ్గొనిన జిన్నా, సుకూలు, శర్మ, మాలవ్యా, రంగస్వామి అయ్యంగారు, పటేలు, కపర్డిగార్లు, మెజారిటీటిపోర్టులో సంతకము జేయక, యూరపీయను సభ్యులవలె ప్రత్యేకనివేదికమును ప్రచురించిన ఎంతయో లాభకరముగ నుండెడిది. సందిగ్ధసమయములందు, దేశ

ప్రముఖులు ముందంజవైచుట కేల వెనుదీసెదరో దోచుకున్నది.

అనధికారసభ్యులు తమ నివేదికయందు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభను పూర్తిగా తొలగించమని యైనను కోరలేదు. ఈ సంస్కరణము కాంగ్రెసు సభా ప్రారంభదినములనుండియు, కోరబడుచున్న విషయమేగాని, నూతనవిషయము గాదు. అనధికార సభ్యుల సూచనలు సంకుచితములుగ నుండుటకు, అతివాద మితవాద విభేదమే కారణ మని చెప్పవచ్చును. మాటవట్టింపుకొఱకు మితవాదులు కాంగ్రెసునుండి చీలిరి. తమకును, కాంగ్రెసు సభ్యులకును అభిప్రాయభేదము లేదని, లాహోరులో శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిచ్చిన యుపన్యాసము నందే గాన్పించుచున్నది. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమున గూడ మార్పు లిపుడే ప్రారంభము గావలెనని, శాస్త్రిగారు చెలిపిరి. గత కాంగ్రెసుసభలో గావించబడిన తీర్మానములు తానునుకొనినంత తీవ్రముగ లేవని స్పష్టపరచిరి. ఇక నుభయాలకును భేద మెక్కడ? కాంగ్రెసుసభ వారు సంస్కరణము లాశాభంగకరము లని నుడివీరట. కాని, మితవాదులును మార్పు లనసర మని తెలుపుటచే, వారును ఆశాభంగమును ప్రశ్నన్నముగ జూపుచునే యున్నారు. సందిగ్ధసమయమున మాట వట్టింపుకొఱకు, దేశభివృద్ధికి భంగము గావించుచున్న బాధ్యత కాంగ్రెసునుండి చీలినవారిపై నుండుననుట కేమాత్రము సందియములేదు. భారతీయులకొర్రెలు, కాంగ్రెసు తీర్మానములలో నిమిడియున్నవి. వీటికి వెనుకకుజనుటకు, భారతీయు లంగీకరింపజాలరు. బొంబాయియందలి భారతీయ వర్తకసంఘము కాంగ్రెసు తీర్మానములనే దాదాపుగ అనువదించినది. ఈ సంఘమున సుప్రసిద్ధులగు పార్సీవర్తకులు గలరు. జైనులు ప్రత్యేకసభ జేసి కాంగ్రెసు సంస్కరణములనే దృఢీకరించిరి. భారతీయుల దృఢనిశ్చయ మొంగ్ల దేశమున కీ తరుణము న దెలుపవలసి యున్నది. కాంగ్రెసు రాజా బారము, ఎలక్టరలు సంఘముల విచారణ ముగిసిన పిమ్మట, వెడలుట కంగీకరింపబడునని, రాజప్రతినిధిగారు నయ్యదు హుస్సేను ఇమాము, రామస్వామిఅయ్యరుగార్లకు చెలిపిరట. ఎలక్టరలు సంఘములు సంస్కరణ వివరముల గూర్చి మాత్రమే విచారించును. భారతీయులు ముఖ్య సంస్కరణముల గూర్చి గూడ, అసమ్మతి దెలుపుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ఎలక్టరలు సంఘములు విచారణ ముగించుకొను వేచియుండునెడల, ఆంగ్లదేశభిప్రాయమును మార్పుట యసంభవ మగును. భారతీయు లొంగ్ల దేశమునకు వెడలుట కిదివఱకే సమయము దప్పినది. ఇక నేమాత్ర మావసించినను లాభముండదు. అందుచే, ముత్రివర్గమువారి నిషేధాజ్ఞ రద్దగుటకు వలయు ప్రయత్నములు వెన్నెంటునే జరుగవలయును. ఇందుకొఱకు కాంగ్రెసుసంఘము వెంటనే సమావేశమై, భవిష్యత్కర్తవ్య మెద్దియో యోచించుట అత్యవసరము. ప్రజానాయకు లీ సమయమున దేశపు కర్తవ్య మెద్దియో నిర్ణయించి, సంకల్పము సఫలమగునటుల కృషి సల్పెదరు గాక!

మద్రాసుపట్టణము: మరణములయాధిక్యము.

చెన్నపురిలో, కలకత్తా బొంబాయినగరముల కన్న, మరణములసంఖ్య యాధిక్యము జూపుటకు కారణమెద్దియో, డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారు నిరూపించుచు పత్రికల కొకలేఖ సంపియున్నారు. ఈమూడుపట్టణములలోను, ఆరోగ్యము విషయమై

భేదము విశేషములేదు. పెద్దపట్టణముల కుండెడి అసౌకర్యములు మూడింటికిని సమానముగ నేయున్నవి. అందుచే తారతమ్యమరయుట కింకొక కారణము వెదుకవలయును. కలకత్తా బొంబాయి పట్టణములు పార్శిశామికాభివృద్ధియందు ముందంజ వైచుటచే, ఇతర ప్రదేశములనుండి జను లధికముగ నేతెంచుటకు ఆకర్షణములు గలవు. తరుణ వయస్కులగు పురుషులనేకులు బొంబాయి, కలకత్తామెల్లలలో బసచేయుట కేతెంచెదరు. అందుచే బొంబాయి కలకత్తానగరములందు 15,40 మధ్య వయస్కునందు పురుషులసాఖ్య స్త్రీల సంఖ్యకన్న విశేషముగ నతిశయము జూపుచున్నది. చెన్నపురి యందు నడివయస్కునందున్న ఉభయలసంఖ్య సమానముగ నున్నది. అందుచే పసివారలసంఖ్య చెన్నపురియందధికమగుచున్నది. పసివారలలో జననముతోబాటు మరణముగూడ నామాన్యమే. మరణములలో సధికసంఖ్య గాన్పించుట కిది యొక కారణము. మద్రాసు మ్యునిసిపలసంఘమునకు రాబడి తక్కువయగుటచే ఆరోగ్యము సభివృద్ధి జేయుటకు తగినధనము లభించుటలేదు. అన్నిటికన్నను, మద్రాసువారికి, దాద్ర్యము పెట్టినదివేరు. మద్రాసు కూలీలకు నెలకు సగుటున 8 రూప్యములు మాత్రమే దొరకుచున్నవి. ఈ రాబడితో గంపెడుసంసారమునుపోషించుట ఎంతదుర్భరమో యోచింపవచ్చును. దాద్ర్యము వ్యాపించినపుడు, మరణములసంఖ్య యభివృద్ధి జూపుటలో నాశ్చర్య మెద్దియు లేదు. ఇందుకు దోడు, ఆహారపదార్థముల ధర వానాటికి పెరిగిపోవుచున్నది. ఈ హెచ్చుధరకు తగినటుల, బీదవారల రాబడి పెరుగుటలేదు. ఇటీవల జరిగిన దోపిడలలో, ప్రజలు కొందరు గడచిన కిరీ గంటలనుండియు తమ వాహరము లేదనియు రాఘవేంద్రరావుగారికి చెలిపిరట. అందుచే క్రిందబడిన బియ్యమును వారేరు కొన మొదలిడిరట. ఇక బీదలు తినెడి ఆహారపు రకమును గూర్చి వర్ణింప నవసరమౌడదు. ప్రభుత్వమువారి వలె, రాఘవేంద్రరావుగారు దేశములో కఱపులేదని తెలుపకుండుట, సంతోష ప్రదముగ నున్నది. యుద్ధకారణములచే, దేశము నందెల్లడల అవారోగ్య మతిశయించెను. ఆహార పదార్థములు చాలినంతగ లభింపవయ్యెను. రాఘవేంద్రరావుగారు సూచించినకారణము లెంతయు, సంభావ్య మనుటకు సందియము లేదు. ప్రభుత్వమువారి డాక్టరుగారి పరిశీలనమును గ్రహించి, దేశమున దాద్ర్యబాధను తొలగించిన గాని, ప్రస్తుతమస్థితి చక్కబడనేరదు.

కాంగ్రెసు: లోకమాన్యుడు సభాధ్యక్షుండగుట.

ఢిల్లీలో జరుగ నున్న కాంగ్రెసు మహాసభకు లోకమాన్య తిలకు మహాశయాడు సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరిని దెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము. 12 రాష్ట్రీయ సంఘములలో 11 రాష్ట్రీయసంఘములు వారి యధ్యక్షుల నంగీకరించినవి. ఒకసంఘము మాత్రము మహమ్మదాబాదు రాజుగారి నియామకము గోరినది. ఆహ్వానసంఘమువారు మొన్నటివఱకు సమావేశమై లోకమాన్యుని కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులుగ నేకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి. లోకమాన్యుడు ఆంగ్లదేశమునకు స్వకార్యక్రమై పయనమయ్యెను. త్రోవలో వారిపుడే శ్రేష్ఠులు జేరెదరో, అక్కడ కీ సమాచారమును తంత్రములమున దెలుపుట కాహ్వానసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. లోకమాన్యునికి సభాధ్యక్షుపదవి నొసగుట, లోకమాన్యుని గౌరవించుటకన్న, దేశీ

యమహాజనసభ తన్ను తాను గౌరవించుట యగునని చెప్పవచ్చును. ఢిల్లీలో వారడుగిడ గూడదను నిషేధాజ్ఞ యింకను ప్రబలియే యున్నది. ప్రజల దృఢేచ్ఛ ననుసరించి, అధికారు లికనైనను ఈ యాజ్ఞను రద్దుపరుచుకొనవలయును. ఈ యాజ్ఞ అర్థశూన్యముగను, ప్రయోజనవిరహితముగను, గాన్పించుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారి విషయమై తగిన దూరదృష్టిని గనుపరచి, ఢిల్లీకమిషనరుగారి యుత్తరువును రద్దుపరుప గోరుచున్నాము. లోకమాన్యుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవాది గావున, ఆంగ్లం లభికసంఖ్యలతో వెదిలి రావ్వసమస్యను గూడ కాంగ్రెసు సభవారి యోచనకు తీసికొని వచ్చుటకు ప్రయత్నించుట లాభకరము.

జస్తినుపత్రిక: సాత్వికనిరోధము.

ఎలక్టరలు సంఘసభ్యుల విషయమై, జస్తినుపత్రిక తన అనంగీకారమును దృఢముగ దెలుపుచున్నది. ఈ సందర్భమున జస్తినుపత్రికకును, మెయిలు పత్రికకును అభిప్రాయభేదము గలుగుట వింతగనున్నది. జస్తినుపత్రిక యీ విషయమై నసమ్మతి దెలుపుటమే గాక, యీ సంఘములయెదుట బ్రాహ్మణేతరులు సాత్వికమియగుడదని, సాత్వికనిరోధము నీ తీరున బోధించుచున్నది. “జన్మభూమి” మాకు శాశ్వతమగు యోగక్షేమముగలదు. రెండుమూడుదినములనుండియు, మావద్ద కంపబడినలేఖల జూచినచో, బ్రాహ్మణేతరు లెట్టి యుద్దేశపూరితులయిరో చెలియగలదు. తమ కేమయిన స్వదేశములో హక్కులు గలవా, లేక స్వదేశమునందే తాము కొరమాలినవారై యుండవలయునాయని, వారు ప్రశ్నించుచున్నారు. బ్రిటీషుప్రభుత్వమున కనేకవిధములుగ సేవజేయుచు, విద్యాభికులై, గౌరవస్థానముల బడసిన తమోనిమును లీసమయమున, అక్కఱకు రాకున్నారు. కాని ఆత్మగౌరవముగల బ్రాహ్మణేతరుల విధ్యుక్తము స్పష్టమే. ఎలక్టరలు సంఘములతో వారెట్టి జోక్యము కలిగించుకొనరు. వారిందుగూర్చిదృఢనిర్ణయమును గావించుకొనిరి. ఆ నిశ్చయమునుండి, ఏ మహాశక్తియు వారిని మరల్చునలదు.”

ఇతరుల కింతవఱకును జస్తినుపత్రిక దెలుపుచున్న నీతులన్నియు, స్వవిషయ మేతెంచునపుటి, కేముల దాగెనో చెలియకున్నది.

బొంబాయి - చెన్నపురి గవర్నరులు:— పార్లమెంటు సభ్యుడగు కెప్టను బార్టిలాయడు సి. వి. ఇ. డి. ఎస్. ఓ గారిని బొంబాయి గవర్నరుగా నియమించిరి. బారను విల్లింగ్డను (రాటను) జి. సి. ఎస్. వి. జి. సి. వి. ఇ. గారు నెప్టెంబరు అక్టోబరు నెలలలో బొంబాయిని వదలెదరు. చెన్నపురి గవర్నరు పదవికి బారను విల్లింగ్డనుగారు నియమింపబడిరి. బారను వెంటండు (జతు) జి. సి. వి. ఇ. గారు జనవరినెలలో చెన్నపురిని వదలెదరు. బొంబాయిలో చాలవీధుల పనిచేసిన విల్లింగ్డను ప్రభువుగారి నే మరల చెన్నపురి గవర్నరుగా నియమించుట అపూర్వవిషయము. వారు బొంబాయినుండి ఆంగ్లదేశమున కేగి మరల నటనుండి చెన్నపురికి కచ్చెదరు. ఈవార్తను తెలురు తెలిపెను. ఇండియా దొరకసమువారును ప్రకటించిరి.

కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యము:—కాంగ్రెసు ప్రాతినిధులొంగ్లదేశమున కేగుటను గూర్చి అధ్యక్షుడు సయ్యదు హుస్సేను ఇమాంగారును కార్యదర్శి సి. పి. రామస్వామయ్యగారును సిఘాకేగిరాజప్రతినిధిగారిని సందర్శించిరి. ప్రత్యేక సంఘముల సూచనలు ప్రకటించబడిన గాని ప్రయోజనము చీటు లియ్యబడవు. నివేదికములు సిద్ధము కాకనే చట్టము పార్లమెంటుసభలో నుపసాదించబడకముందే వ్యవధి యుండగనే చీట్టియ్యబడునని రాజప్రతినిధిగారు నడిపిరి.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల వాదనలు)

బాల్కను

బల్లరులు లొంగిపోవుట

బల్లరులు ఎట్టివరతులను కోరకుండనే ఆంగ్లమిత్రమండలికి లొంగిపోయిరి.

బల్లరులకు విరోధము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—

స్టాన్లీబీటా కు తరమున మేముసాహసముతో తలపడి కరా వోపులో నాక్రమించి బల్లరులపారిపోవ వీలులేకుండచేసితిమి. 700 మందిని 20 ఫిరంగుల నచట పట్టుకొంటిమి. పశ్చిమమున 10 క్రేటు సేనులు (రెజిమెంటు) సెయింటునిరలమున కాపాడె యత్నించెనుగాని మేము ప్రబలముగా తలపడగా వారు స్థానములను వదిలిపోయిరి. మే మాప్రదేశమున కు తరమున 2 కిలోమీటరుల వరకును పోతిమి. వెల్పు ఉక్కుబులవంక మేమును జూరూను సేనలను పిచిలినది ఎడమప్రక్కనున్న ఎత్తగు కొండలను వశపరచుకొంటి మని స్వేయ్యవారు తెలిపిరి.

శత్రువులను తరుముట

28-9-18-న తేదీని మిత్రమండలి ఎడమతట్టు సేన కివోవో వంకకు శత్రువులను తరిమెను. బ్రాడును మచిడ్డా పట్టణమును మెస్సాకు తరముననున్న గుట్టలను పట్టుకొంటిమి. స్వేయ్యవారు వేరెను కొచ్చాల్ల కు తరమునను ఈకాన్యమునను పురోగమమును సలిపి కుమ్మావోకు నైండుల ప్రాంతమున బల్లరు సరిహద్దును చేరిరి బ్రిటిషు గ్రీను సేనలు స్ట్రైమ్బిట్టా కు తరముగ వెల్పువా ప్రాంతమున వెట్రీకు పట్టణములోయ వంక కేగుచున్నవి. ఇంతవరకు 350 ఫిరంగులను పట్టుకొంటి మని పరానువారు తెలిపిరి.

బల్లరురాయబాలులు

పారిసు-సెప్టెంబరు 29:—బల్లరు ఆధిక మంత్రి లయి ట్ట చీపు, రెండవసేన సేనాని లోకపు, వెకుటిమంత్రి రెడేపు గార్లు నిన్ను సలహాకాకుచున్నది. సేను వారు జనరలు డెస్సెరీ గారిని కలుసుకొనిరి. వారు తాత్కాలిక విరామమును గూర్చి చర్చించెదరు.

జర్మనుల ఆక్షేపణ.

పారిసు, సెప్టెంబరు 28:—మాలినపుగారు విరామమును కోరగూడదని ఆక్షేపించుటకు జర్మనులు తలచుచున్నారు. బల్లరు ప్రధానమంత్రిని తొలగించి నైనిక విచారణకు పాత్రుని చేయవలెను. అతడు ప్రబలదేశద్రోహ మొనరించెనని జర్మను ప్రతికలు వ్రాసినవి. ఆస్ట్రియా హంగరీలోగూడ చాల కలవరము కలిగినది.

ఆస్ట్రియావారి భావము.

28 వ తేదీని చక్రవర్తి అధ్యక్షతక్రింద ప్రధానసభ (క్రొను కన్సిలు) కూడినది. ఆస్ట్రియావారి భావము మారిన దనువార్తలు నిరాధారములని ప్రధానమంత్రి హస్సెర్కు ప్రతికా ప్రతినిధుల కెరిగించిరి.

బల్లేరియా యినుపదారులు.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—బల్లేరియావారితో జరిగిన ఏర్పాటు ప్రకారము బల్లేరియాలోని యినుపదారుల కన్నీటిని మిత్రమండలి పరిశీలనమున నొందుటకు వారంగిరించిరి. దానివలన బల్లేరియాదేశమే మిత్రమండలి పరిశీలనముక్రిందకు వచ్చిన దని తెలియదగునని బోసన్గాగు గిల్లు హాజులో నుడిపిరి.

జర్మనుప్రతికలు

ఆమెట్టడం, సెప్టెంబరు 29:—జర్మనులీ నిమనసమయమున కాంతమును చూడవలెను. ధైర్యమును బూనవలెను. కలవరపడగూడదు. బల్లేరియాలోని జర్మను హితులకు తోడ్పడుటకు గొప్ప జర్మను సేన అటకు శక్తుని న్నుడి. కనిష్టాంటు నోపిలుతో సంబంధము చేపట్టుటకు కలుతైన యత్నింపవలెను. మాలినపును నయమిందని మొదట బల్లరుల మైత్రి హానికరముగానే యుండెను. మంత్రిలు మిత్రమండలి పక్ష

పాతు లగుటయేగాక ప్రజలగూడ సంధిని హెచ్చుకొన్న సెలనుండి కోరుచుండిరి. వారి కాహారము తీర్చుముగాని మొక్కజొన్న పిండిగొట్టెలు. అవి కూడ లభించుట కరువాయెను. జర్మను పక్షపాతులే మరల నెగ్గరిగినను ఈ సంధి వలన జర్మనులకు కలుగులాభ మేదియును లేదనుటనిశ్చయము. ఇప్పుడు యధార్థమును తెలుపవలెను. మరుగుమాటలు కూడవు. విజయములసంగతి యిపు డెక్కుతము. అధికభారము లేకుండ సంధిజరుగుటయే వాంఛితము. అతిశ్రద్ధాముగ దొరతనము వారు సంధి ఆలోచనలకు గడగవలెను. బల్లరుల సహాయమున కాస్ట్రియావారు శిశ్నుముగ సేనలను పంపుచున్నారు. పలాయన మగుచున్న బల్లరుసేనలను ఆల్బానియాలో ఆస్ట్రియా వారు కలుసుకొని బల్లరు సేనానలను తొలగించి తమ అధికారము క్రిందకు తెచ్చుకొనిరి. జర్మనుమిత్రుల రాకపోకల కవకాశ మేర్పరుపబడును. బల్లేరియానుండి వాడవచ్చినవెంటనే ఆస్ట్రియా ప్రధానమంత్రి హెరు హస్సెర్కు అన్నికక్షల నాయకులను రావించి పార్లమెంటును జరుపుటకు గూర్చి ఆలోచించెను. అన్నికక్షలవారిని చేర్చి మిత్రు మంత్రివర్గము నేర్పరుచుట కతడు కోరబడెను. హంగరీ ప్రధానమంత్రి గూడ విజున్నాకు వచ్చెను. ఒక ద్వారముననున్న కావలిథలుడు శత్రువులకు లొంగిపోయి వారిని రానిచ్చినచో చాల ప్రమాదము కలుగును. జర్మనుల కశ్యంతివిషమస్థితి కలిగినదని జర్మను ప్రతికలు వ్రాసినవి.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—బల్లేరియా వశమైనచో టర్కిగూడ వశమగుట తప్పదనియు, మిత్రమండలికి గుమేని యాకు మరల సభ్యకక్షలుగు ననియు, చివరకు ఆస్ట్రియా హంగరీగూడ లోబడుననియు జర్మనుప్రతిక బల్లేరియావశమునకు పూర్వము వ్రాసినది.

రుమేనియా విప్లవము.

పారిసు సెప్టెంబరు 29:—రుమేనియాలోని జర్మను సేన పలాయనమగుచున్నది. బుకారెస్టులోని జర్మను ఆధికారులు తొందరగా దస్త్రుములను తీసికొని పోవుచున్నారు. రుమేనియా నేతమునందంతటను ప్రజలు తిరుగబడిరని తెలియచున్నదని స్వీట్జర్లండువారు తెలిపి.

ఇంగ్లండు

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున భారతదేశమును ఒకప్రధానరాజ్యముగ నెంచి కాలక్రమముగ అభివృద్ధికరమగు బాధ్యతాయంతస్వరూపాల నాపాకర్యములను కలుగజేయవలయు ననియు, విదేశీవిషయక భావములయందు అధినివేశములకును, భారతదేశమునకు పాల్గొను నధికార మియవలయు ననియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కంతకును సంబంధించు సర్వవిషయముల యందును వీరికిగూడ నధికార మియవలయు నని హిందూదేశపు రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గూర్చి జాతీయ ఉదారభావసంఘమువారు మాంచెట్టరులో సమావేశమై ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

రెండవసారి 100 కోట్లపానులను సమకూర్చుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—లండన్ నగరమున బ్రాఫల్యుర చాకులో ఏర్పాటులు చేయబడును. అచట యుద్ధరంగము ఫిరంగులు కందకములు మున్నగువానితోగూడ నమర్పబడును. రెండవసారి 100 కోట్లపానులను సమకూర్చుట కీ ఏర్పాటు చేయబడుచున్నదని బోసన్గాగు నేడు మధ్యాహ్నము గిల్లుహాజులో నుడిపిరి.

నూలు యంత్రశాలలు

లండన్, సెప్టెంబరు 26:—ఈమధ్య పనినిలిచిపోయిన నవ్వుమును కూడవీయుటకు 25-10-18 వ తేదీ వరకు యంత్రశాలలలో వారమునకు 55 కంటలు పనిజరుగును. 20-9-18 వ తేదీ నుండియు ఆమెరికానూలు నుపయోగించువారు 100 కి 65 వంతునిగాక 60 వంతుననే పనిచేయుటకు కోరబడుదురులి ఇప్పుడు 65 వంతున పనిచేయుటకు లైసెన్సును పొందినవారు గూడ 60 వంతుననే పనిచేయవలెను. తక్కువ పరిష్కారించుటకు సర్వ దణ్ణేస్థితు, సర్వ అలెగ్గాండరు బటవరత్తు, జార్జిలో గార్లు నయమింపబడిరి.

ప్రాణు

గోండుగురి యువన్యాయము.

పార్లమెంట్, సెప్టెంబరు 28:—ఆమెరికా కార్మిక సంఘాభ్యుదయ గోండుగురు పారిసు నగరమున నిటగిను యుద్ధకర్మాగారమున కేగిరి. మనత్యాగములవలన స్వేచ్ఛయును న్యాయమును ఉన్నతస్థాగరకర్యమును గూడ కలుగవలెను. విజయమువలన ప్రజాపరిపాలనాప్రాముఖ్యము మెండు కాగలదని గోండుగురు గారనిరి.

చాలగ్రామములు వశమగుట

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—29-వ తేదీన బెల్జియను పత్రికలు ఇట్లు తెలిపినవి:—నేటిదినము బెల్జియను, బ్రిటిషు వైస్రములు జయకరముగపోరుచు నేయుండినవి. పూమురు సేనాని వీరికి నాయకుడు. మెస్సయిన్సు-విటిసు బాటదగ్గరను ప్లాండ్రుదగ్గరను శత్రువులను వెడలగొట్టుచున్నారు. డిక్స్సుయాడు, బారెక్ పెరెస్టు, ప్లేడెక్ బర్గు వెస్ట్రూజుబీకరు యోర్పు కెడిజులు బెల్జియనుల వశమైనవి. ప్లేడెక్ పెరెస్టుకుభ్య శత్రు ప్రతియుద్ధములు ప్రతిహతి మైనవి. రోలరును మికోరస్తాను సెంటునీయిటరు దగ్గరను, కాల్లీ మెలెక్ హోకుదగ్గరను బెల్జియనులు ముట్టడించిరి. లీకుకు పోవు సంరక్షక స్థానములను కాపాడుకొనుటకు శత్రువులు కృత్యముగ ప్రయత్నించిరి. ఈ ప్రదేశము బోలరుసకు పడమరగనున్నయది. మెస్సెస్సు విలు చాటి చయరియను వ శ ప రు చు కొన్న పు డు పూను మ రు సే నా ని నై న్య ము శ త్రు వు ల ని రో ధ మును చవిజూడవలసి వచ్చింది. ప్లోయరు నూచేడు అడవిలో శత్రువులకు చాల ఎత్తము కల్గినది. ప్లోయగు పైపు అడవికి తూర్పుగనున్న సరిహద్దులను, కాబోర్డు, సెంటు ఎంక్రి ఈలియము, టెవంటిడాడ్ జీవీని పూమురు సేనాని నైనము దాటి పోయెను. 28, 29 తేదీలలో బెల్జియనులు పూమురు సేనాని నై న్యములు 9 వేలకు వైబడిన శత్రువులను, 200 ఫిరంగులను, 240,250 మిల్లీమీటరుల ఫిరంగులను విశేష రణనామ గ్రీయు తమవశము జేసికొనెను. 65 ఉద్యాగస్థులును, 3600 నైనికులును పూమురు నై న్యము వశమయెను. 50 యుద్ధ ఫిరంగులు కూడ వశమైనవి. శత్రువుల యుద్ధపదారులమీదను, వారి నూర్గులమీదను మా వైమానికులు నిరంతరము బాంబుల వర్షమును కురిపించుటచే మా కీ విజయము కల్గినది.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—జర్మను వాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి. వైస్రెసుకు తూర్పుగ మరల క్రొత్తయుద్ధము ప్రారంభమైనది. క్యాంప్రే సెంటుక్వింకోమధ్య భయంకరముగ పోరు జరుగుచున్నది. రణముఖమందంతటను ఆంగ్లేయులయుద్ధము కృత్యమైనది. చాంపేనిలోను, ఆగ్నోనీ, మ్యూను నడుమ పరాను ఆమెరికనులు ఘోరముగ పోరునల్పిరి. కాని వీరి ప్రయత్నములు ప్రతిహతిమైనవి. ఆగ్నోయిలు ఇన్సుప్రక్కలకు కొన్నిచోట్ల స్థలములు చేపించబడినవి.

ఎక్కువస్థానములు వశమగుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—x త రాత్రి పరానుప్రతికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి: సెంటు స్క్రింటుకు దక్షిణముగ ఉరినిల్లర్ ను సెజీరంగమున ముట్టడి చల్పినామ. మాస్వాధీనములోనున్న ఈగ్రామములలో మొండిగ పోరుచున్న శత్రువుల వెడలగొట్టితిమి. నేడు ఎయిలెట్ ఎయినుమధ్య రెండు కిలోమీటరులు చెమిక్ డెన్ను డాన్సు క్షితప్రక్కలను ముందు కేగి వారము. పార్కిన్సి పిలెయిను - పిలెయిను ఓస్టలులను ఆక్రమించుకొంటిమి. చాంపేను రంగమున మా సేనలకు మంచి లాభములు కలుగుచున్నవి. దక్షిణభాగమున బూనూను విల్లీ మా స్వాధీనమైనది. ఈప్రదేశమున కు తరముగనున్న స్థానములను విస్తరింప జేసికొనిరి. పడమటిభాగమున శత్రువులు మొండి తెగువతో పోరిరి. కాని మేము మోనీ, ఓవులెటును వశపరచుకొంటిమి. పరానువారు ముందు కేగి నీకా వెటును పట్టుకొనిరి. చాల రేంజీప్రదేశమున రెండు కిలోమీటరులు ముందు కేగి వారము.

సెప్టెంబరు 28 వ తేదీని మావైమానికులు ఘనకార్యముల నొనర్చిరి.

రణరంగముననున్న శత్రువులవై మరఫిరంగులను బాంబులను ప్రయోగించిరి. రెండు తిడవలు 50 వైమానికులు శత్రుమూలబలములవై బాంబులను బరచిరి. మార్వా, రెడెగ్గర శత్రువులు ప్రతియుద్ధమునకు తలపడుచుండ వీరిని ముట్టిరి. 15. వెద్దవిమానములును, 3 చిన్న విమానములు శత్రువులు నష్టపోయిరి. వీటిని క్రిందకు కూల్చివారము.

అండక, పెద్దెంబరు 30:—జపానీయులు క్రొత్తగ మంత్రివర్గము నేర్పరచుకొని రచి యాటరు తెలుపుచున్నాడు. న్యూక్లి పక్షమునను నాయకుడగు బ్యారెక్ క్లౌరాగారు ప్రధానమంత్రిగ నియమించుచుడిరి. పూర్వము రషియా దేశ విజన రాయబారిగనున్న వైకొంటు ఉనీచాగారు విదేశాంగ మంత్రిగను, తప్పి నెంబు జవరలు తనకాగారు యుద్ధమంత్రి గను, క్యూటో నాకామంత్రిగను నియమించుచుడిరి.

చెన్నపురి, అధికమరణములు.

ఆరోగ్యోద్యోగుల సమాధానము.

చెన్నపురియందలి అధికమరణములకు ఆరోగ్యోద్యోగు లిటుల సమాధానము వ్రాయుచున్నారు.

కడమ రెండు రాష్ట్రీయ నగరముల (కలకత్తా, బొంబయి) యందుకంటె చెన్నపురిలో విశేషమరణములు కలుగుట కుండు అనేక కారణములు తెలియజేయుటకు గతమాడు సంవత్సరముల రిపోర్టులో యత్నములు గావించబడినవి. వైద్యకరములకంటె చెన్నపురి అనారోగ్యస్థితియందున్నట్లుగా ఆరోగ్యము గూర్చి కార్యోచనములు శ్రద్ధవహించి దీనియందు కొందరు చెప్పుచుందురు. మురికినీటిని పారిండును చుట్టి బిడ్డలకు దీనిని పానీయముగా వుపయోగము చేయవలయునని మొదట గుర్తించి విషయములలో వైద్యములకును ఈ నగరమునకును భేదముండవచ్చును. కాని జనసమృద్ధియలో మూడును సమానమే. గత సంవత్సరములందలి అకాలమరణములు పుట్టుకలకును ప్రస్తుత కాలపు అకాలపు పుట్టుకలు, మరణములకు భేదములు చూడవచ్చును గాని ఒకవారమును పరియోజనానితో సరిపోల్చు విషయము. ఒక నగరపు ఆరోగ్యస్థితిని సరిగ్గా తెలిసికొనుటకు నగరపు స్థితిగతులు ప్రథమము చక్కగ గ్రహించవలెను. శ్రీ లెండన్ రాష్ట్రలో పురుషు లెందరున్నారో వారివారి వయస్సు లెంతయో మరణములకేట్లు ఎటు మారుచున్నవో పరిశీలించుటకు లెట్లున్నవో, జనసమృద్ధియలో మార్పులు, ప్రజల పాంక్షిరస్థితి, నిరోధస్థితి, మొత్తపు ఆరోగ్యస్థితి, ఇంటిపనులు, ఆర్థికస్థితి, ఆహారపదార్థముల ధరలు మున్నగు ముఖ్యవిషయములను చక్కగ గ్రహించవలెను. వీటిని గ్రహించి పుట్టుకలకు ఒక నగరముయొక్క మరణసంఖ్య గూర్చి పలుకవచ్చును గాని ఈ సంఖ్యలు గమనింపవలెను మరణములు చూచి ఆరోగ్యస్థితిగూర్చి చెప్పుట సరిగ్గా నుండదు.

1901 మే 11 వలె కినిమకాలములో చెన్నపురిలో నూటికి 18 వతును జనసంఖ్య ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది. అకాలములో కలకత్తాలో నూటికి 5.7 వతునును బొంబయిలో నూటికి 26.2 వతునును జనసంఖ్యయిడెను. బొంబయిలో 1901 వ సంవత్సరమునకు పూర్వపు మరణసంఖ్య భర్తీకొఱచు 1901-11 లోని జనసంఖ్య అధికమైయుండును. పరిశ్రమముల బట్టి చూచినయెడల అతిరగరములనండి బొంబయి కలకత్తాలకు వెళ్ళువారికంటె చెన్నపురికి వచ్చువారు బహుస్వల్పము. కలకత్తా, బొంబయి నగరములలో పరిశ్రమలు, చేతిపనులు మున్నగువి, మొదల. అనగరములకు చాలమంది పరిశ్రమలవారు ఆకరింపబడుదురు. అట్లు ఆకర్షింపబడిన వారిలో సాధారణముగ పురుషుల సంఖ్య అధికముగ నుండును, బొంబాయి కలకత్తా నగరములలో పురుషులకుండు శ్రీల సంఖ్య అతి స్వల్పము. ముఖ్యముగ 15-40 సంవత్సరముల వయస్సులోపు శ్రీలు చాల తక్కువగుట. ఈవయస్సులో వీరికి సంతానము కలుగును. ఒక్కొక్కపుడు ప్రాణములకు ప్రమాదములు కలుగుచుండును. 20-45 సంవత్సరములలోపు పురుషుల సంఖ్య బొంబాయి కలకత్తాలలో అధికము. చెన్నపురిలో వీరిసంఖ్య అతిస్వల్పము. ఈవయస్సులో వీరుమంచి దృఢత యునుగ నుండును. బొంబాయిలో మొయ్యంటికి 70 మంది పిల్లలుండురు. కలకత్తాలో 60 మంది యున్నారు. చెన్నపురిలో వీరిసంఖ్య 110. బొంబయిలో మొయ్యంటికి 26 గురు చొప్పున 60 సంవత్సరముల వైద్యముగారున్నారు. కలకత్తాలో 46 గురు కలరు. చెన్నపురిలో మొయ్యంటికి 50 మంది 60 సంవత్సరముల వయస్సుకు వైద్యముగారు. వైద్యుండి బొంబయి, కలకత్తా నగరములకు బోయినవారి సంఖ్య అధికమగుటచే ఆ నగరములందు అంతజనసంఖ్య కలదు. జనసంఖ్య దానంతట అదియే జనములవలన పెరుగుటలేదు. కాబట్టిమాటి కుండుపురుషులయొక్కయు శ్రీలయొక్కయు సంఖ్యలకునప్ప ముకలగుదు. వైద్యములనుండి చెన్నపురికివచ్చువారి సంఖ్య లనుబట్టిచూడగ నగరపు అక్షణశక్తి నశించుచున్నదని తెలియును. అన్ని విషయల వయస్సు పురుషులయొక్కయు శ్రీలయొక్కయు సంఖ్యలు ఇంచుమించుగ సమానమే కాబట్టి స్వహాసగా జనసంఖ్య తగ్గుచుండును. చెన్నపురిలో బిడ్డలకు కను శ్రీల సంఖ్య పురుషుల సంఖ్యకు సమానమై యున్నది.

చెన్నపురి మొత్తపుజనసంఖ్య 518000. వీరిలో బిడ్డలకును శ్రీల సంఖ్య 113281. బొంబయి జనసంఖ్య పదిలక్షలు. అందు 187504 మంది బిడ్డలకును వయస్సు శ్రీలు గలరు. కలకత్తానగరపు జనసంఖ్య 9 లక్షలు. దీనిలో 131893 మంది శ్రీలు బిడ్డలకునువయస్సులో నున్నారు.

అధిక సంఖ్య పిల్లలు, అధిక సంఖ్య ముసలివారు కొద్ది సంఖ్య నడి వయస్సులు సమాన సంఖ్య శ్రీలు గల నగరమున సమాజముగ మరణముల సంఖ్య అధికముగ నుండును. వైద్యకరముల బట్టి మనిషి ఆవశేష వయస్సు అధికమగును. అందువలన జీవితకాలము తగ్గును. దీనివలన మరణముల సంఖ్య అధికమగును. చెన్నపురిలో ఆవశేష జీవితకాలము 27 సంవత్సరములు. బొంబాయిలో 35 సంవత్సరములు కలకత్తాలో 40 సంవత్సరములు. పుట్టుకలు, పసి పిల్లల మరణములు:—బొంబాయి, కలకత్తాలలో కన్న చెన్నపురిలో నెలల రెండుపిల్లల మరణములు అధికము. బిడ్డలకు కనువయస్సు శ్రీల సంఖ్య వైద్యకరములలో కంటె ఈనగరమున అధికము. మరణముల సంఖ్య అధికమగుటవలనజనముల సంఖ్య అధికమగును దీనివలన 46 సంవత్సరములపు పిల్లల మరణసంఖ్య అధికమగును. మొయ్యంటికి ఇంచుమంది పసి పిల్లలు మరణించుచున్నావని ప్రమాణముగ తీసుకొనిన యెడల చెన్నపురి పురి బొంబయి కలకత్తాల మూడున్న సమానమగును చెన్నపురి జనసంఖ్యయందలి శ్రీలయొక్కయు, పురుషుల యొక్కయు జనసంఖ్యబట్టి చూడగ నీరసస్థితిలో పుట్టిబిడ్డల సమ్యక్ అధికమని తోచును. వీరు పుట్టిన ఒకటిరెండు వారములలోనే మరణించెదరు.

చెన్నపురి మూడినీపలు నగరము కాని మొంబయి కార్పొరేషనుకు వచ్చు రాబడిలో మూడవంతునైనను, కలకత్తా కార్పొరేషనురాబడిలో పదకొండవంతునైన చెన్నపురి కార్పొరేషనుకు రాబడి రాలేదు. వైరెండు నగరముల కార్పొరేషనులవారు పాలించు ప్రదేశముకన్న చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు పాలించు ప్రదేశమెక్కువ వైశాల్యము కలిగియున్నది. నగరపు వైశాల్యము దినదినమునకు పెరుగుచున్నది. నుంచినీటి పారుదల, ముత్యినినీటి పారుదల సౌకర్యముల చేయుటయన్న చాల ప్రవృత్తి వ్యయమగును. జనుచేయవలసిన పనులు అగు ఖర్చులకు సరిపోవు. ప్రస్తుతిపు అనారోగ్యపుస్థితి యన్నంతకాలము చెన్నపురిలో మరణముల సంఖ్య అధికముగ నె యుండును.

చెన్నపురిప్రజలు కడుబీదలు. ఒకగులివాడు చెన్నపురిలో ఆవశేషియైతెలు 8 రూ॥ లు గడించును. సాధారణముగ ఒక్కొక్క మానవాడు వెద్దవెద్ద కుటుంబములను పోషింపవలసి యుండును. యజమాని, ఆదాయముచాలక కుటుంబమువారు ఒకపూట తిని నట్లు రెండవపూట తిని నట్లు కాలక్షేపము చేయుదురు. దొరికిన యిదిగి గుడ్డనెల్ల ధరింతురు. మొన్నమొన్న జరిగిన లూటీ గండరగళములను చూచినవారికి ఆర్థికస్థితిలగుడ మరణముల సంఖ్యకు దోహదమగుచున్నదని వేరే చెప్పవక్కరలేదు. పనిపాటలు లేకపోవుట నిశుమితకాలముకంటె అధికకాలము పనిపాటలు చేయవలసి తక్కువకూలి లిచ్చుట వీలగు జీవనమునకు మిక్కిలికష్టముగలిగించుచున్నది. గతకొన్ని మాసములలో నీ ఆహారపదార్థముల ధరలు పెరిగినవి. చదువులేవైతే వర్తకము చేసినవాడు లభింపకార్యమై బీదవాడు కనుబీదయ్యెను. ఆహారపదార్థముల అధికధరలకు తగినట్లు కూలిలు ముచ్చగునవి బాష్టి కాబడలేదు. వాటినితి యథాప్రకారముగ నున్నది. మొన్న జరిగిన లూటీగండరగళములలో కొందఱు గత 2 దినముల నుండి తిండిలేక బాధపడుచుండిరి నాకు తెలియవచ్చెను. 1917 సంవత్సరము మధ్యభాగమున జానునెలనుండియు చెన్నపురిలో మరణముల సంఖ్య అధికమైనది. ఈ మరణములకు యాదృశ్య స్థితి కూడ కొద్దిగ దోహదమయ్యెను. యాదృశ్య ప్రారంభమున దేశమందు కొంత భాగ్య ముండియుండును. 1916 సంవత్సరమున నగరము మంచి ఆరోగ్యదశయందుండెను. 1916 సంవత్సరం జానుమొదలు 17 జానువరకు జనముల సంఖ్య అతి విస్తారముగ నుండెను. ఆహారపదార్థముల నిలువలు దరిగినవి. క్రొత్తగ దిగుమతి చేయవలయు నులభసాగ్యమైన పనికాదు. దిగుమతి చేయబడి నప్పటికి బీదల కందుబడిలో నన్ను ధరలకు విక్రయింపబడలేదు.

1916 సంవత్సరము అటువ్యాధి యేదియు నగరమున ప్రబలింపకును మన మద్వైపునకుల మనుకొనవలసినదే. గత రెండుసంవత్సరములలో కలరా వచ్చునేమో యని భయపడితిమి. పశ్చిమతము కొద్దిగ కలరాశేషము కలవుగాని ఇది ప్రాచీనవ్యాధి పాండు చిహ్నములు గాన్పించలేదు.

కొంగ్రేసు సన్మానసంఘము:— ఢిల్లీలో 30 వ తేదీన సన్మాన సంఘ సమావేశము ఆర్. బి. నుల్లాను సింగుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది. గాష్ట్రీయ సంఘములు 12 టిలో 11 లోకమార్గ తిలకుగారిని నూచించుటనే సభవారు తిలకుగారిని ఆధ్వర్యముగా నిర్ధారణచేసిరి. తిలకుగారి స్త్రీమరు ఏరెవురు మొదటపెంసో ఆశేవురు తంతిపార్ల సంపుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఆయుధశాసన సంఘము:— గౌ. విస్సంటుగారు ఆధ్వర్యమున. గౌ. సప్రూ, మజీదియా, జిన్నా, శర్మ, నుకులు కల్లులు, అప్పిను, దొనాల్లు, మొనవాడు, వాల్లు, కిన్నెపు, బెనర్జీ, విరనునెను, లోవలు, టాటనువాడు, రీడు, స్టోకాబు, వాగ్నెలు, థొంసనుగార్లు సభ్యులుగా నుండెదగునని సామ్రాజ్యశాసన సభవారు చేసిన తీర్మానమును గవ్వరుజనరలు గా రామోదించిరి.

ఇండియన్ వైనికకళాశాలలో చేరు నర్తులగువారు సత్యవ్రత సింగురాయి మాలికులవైఖాను, మహమ్మదాఖాను, ఉమరావుసింగు, బుఫసింగు, అబ్దుల్లాఖాను, అజబసింగు, ప్రతాపసింగు, అయ్యుతుఖాను, చిత్రీసింగు, అబ్దుల్లా, విక్టరు, సీరియా, మాంసబాపు, మాంకుకిమహంగు, యాదూబాఖాను, పీరుపూయ్యా, సజ్జనసింగు, కున్నాన అర్చనమహారాజా పుద్గీసింగు, దోలతుసింగు, సుమందసుసింగు, గార్లపూపాన్నప్ప (కొడగు) మహారాజా కుమారు బైరపిటాపు నైక్యాన ఈశ్వర ప్రసాదవతకు, సద్దారు అతరుసింగు ఫుల్కీ, గౌ. జీవస్సింగు, జమీందారు పాన్నసామి జమీందారు నారాయణసింగు (చెన్నపురి) చామియల్లాఖాను బచ్చేదంసు దలీపుసింగు, మహమ్మదు ఆయుజఖాను, షేర్మహమ్మదుఖాను, అక్బరుఖాను, మాంగాయా, సుబరామిసింగు మహమ్మదునస్ర్ పికిరిసింగుగార్లు ఇంధూఖానీని వైనిక వాతకాలలోచేర నర్తులని ఇండియా కొరతనువారు నిర్ధారణ చేసిరి. వీరు ఈ నెల 15 వ తేదీన (15-10-18) అచట పాతకాలలో చేరవలెను. 16 వ తేదీన అచట శిక్షణము ప్రారంభమగును.

ఒకవారమున 13 బందిపోట్లు:—గత వారమున బంగళమున 13 బందిపోట్లు జరిగినవి. వీర భూమిలో గోపాలయనరు గ్రామమున 20.25 మంది యొక్కయింటిని దోచుకొని 900 లను తీసికొని పోయిరి. మూర్ష దాబాదులో మహకేటగు, నాగూడు-పంచాగ్రామములలో మూడుబంది పోట్లు జరిగినవి. వయకేటగులో 500 లు ఎత్తుకొనిపోయిరి. నాగూరులో ఇంటి యజమానికి వాటిలుచేసిరి. నడియాలో ఒక బందిపోట్లు జరిగినది బోగలో ప్యాగ్-చంగురు కారణములలో మూడు బందిపోట్లు జరిగినవి. కారణములలో దొంగలు మొగమునకు రంగుచేసికొని వచ్చిరి. వారు ఇంటి యజమానిని తాళతోకట్టివేసి దోచుకొనిరి. డివాజపూరులో ఉనయపూరు గాగ్రామమున 13 గురొక యింట చొరబడి ఇద్దరిని చంపివేసిరి. రాజీపాయిలో నెకటియ బారసాలులో మూడును జరిగినవి. వానిలో రెండు నదిమీద జరిగినవి. ఉజర్పూరు గ్రామమున దొంగలు పాగాలను అంగీలను తొడుగుకొని ఐదేమాతరం అని అరచుచు తుపాకినికాల్చిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

10, 12 డివిజనుల జనన మరణముల మెడికలు రిజిస్ట్రారు కార్యాలయము పెరంబూరునందలి 22 గొట్టురోడ్డు నుండి 1918-వ సం॥ నవంబరు నెల మొదటితేది నుండి స్వీయ మార్కెట్టునకు మార్చబడు నవి యిందుమూలముగా తెలియపరచడమైనది. (1328)

కే. రాసు వేందరావు, ఆక్టింగు హెల్త్ ఆఫీసు

మహారాజా హోటాలు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.) చెన్నపురి రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటాలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియక్షపిథి, మద్రాసు. (వైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102) ట్రాంలెనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యార్థులకున్న విడిసియుండుటకున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహసౌఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్లలో గదులు ఎల్లెక్కో దీపోపాయములు ఆసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ॥ 0-4-0. ప్రత్యేకమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలహారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేట్లు. ఈ హోటలు బర్మా, సిలోను, యూరోపు, ఇండియా, వస్త్రరాజేశములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యునేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు నులభముగా నుండును.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Second Loan of a Million Sterling.

Premier's Message.

Mr. Bonar Law's Speech.

LONDON, September 30.
Mr. Bonar Law spoke to-day at the Guildhall where he opened a campaign for the raising of the second thousand million sterling. The Lord Mayor read a letter from Mr. Lloyd George appealing to the nation to continue their munificent patriotic support of soldiers and sailors. The Premier wrote that a partial victory would be a suspended disaster. We would have to put victory through and we could not do so unless all did their best and gave their utmost.

Mr. Bonar Law declared that it was certain that the system of continuous borrowing would succeed until the end of the war (Cheers.) During the past year 1120 millions sterling of War Bonds had been sold. In the first eight months of 1918 war contributions averaged about 26 millions weekly.

Referring to Palestine Mr. Bonar Law said, that victory there had resulted in the almost complete destruction of another Turkish Army and the capture of 10,000 additional prisoners. The strongest of the remaining military forces in Turkey had been destroyed. The victory had already made all the difference in the Caspian and the Caucasus. Emphasising the greatness of Britain's war effort, Mr. Bonar Law stated that Britain had lent the Allies 1600 millions sterling and just before America entered the war.

We Had to Mortgage Every Security

we possessed in order to finance the Allies (loud cheers) Referring to the Bulgarian Convention, Mr. Bonar Law said it meant that communication between Germany and the East in that direction had ceased and Germany's dream of a German middle Eastern Empire had gone for ever (Cheers) Since July 16th the British Empire forces had, he said, captured a thousand square miles of territory 250 villages and over 1,20,000 German prisoners. The casualties to the British Empire forces during the past two years had exceeded those of any Ally. Concluding Mr. Bonar Law said that this was the beginning of the end (Loud Cheers). The Allies' war aims could be secured. If there was any danger it was not on the battle fronts (Loud Cheers).

A War Bond Campaign.

LONDON, September 30.
Mr. Bonar Law, this afternoon, inaugurates at Guildhall a war bond campaign to raise the second thousand millions. A feature of the campaign is the camouflaging of the Trafalgar square to represent a section of the front, complete with guns and dugouts.

Allies Control Bulgaria Railways.

LONDON, September 30.- 5.45 P. M.
Mr. Bonar Law in a speech at the Guildhall announced that a convention with Bulgaria gave the Allies complete control of the Bulgarian Railways which meant the control of Bulgaria.

The New Governor of Bombay.

LONDON, September 30.
The Press Bureau announces that Captain George Lloyd M. P. has been appointed Governor of Bombay in succession to Lord Willingdon who becomes Governor of Madras in succession to Lord Pentland.

The National Liberal Federation.

LONDON, September 27.
The National Liberal Federation meeting at Manchester unanimously passed a resolution supporting such constitutional reforms in India as will secure the gradual development of self-governing institutions with a view to progressive realisation of responsible Government for India as an integral part of the British Empire also supporting measures to enable the Dominions and India to exercise their due share in the control of foreign policy and other matters of common concern to the whole British Commonwealth.

A Committee of Enquiry.

LONDON, September 27.
A tribunal, comprising of Sir Dudley Smith, chairman Sir Alexander Butterworth (General Manager North-Western Railway) and Mr. George Rowe has been appointed to enquire into the recent cotton industry dispute.

LONDON, September 30.
Owing to ill-health Sir Roderick Jones has resigned his post at the Ministry of Information. Sir Roderick is succeeded by the author Mr. Arnold Bennett.

TROMSØ.—The English Spitzbergen Expedition has arrived.

Central Powers

Count Hertling.

LONDON, September 29.
AMSTERDAM.—Count Hertling has gone to the Army headquarters.

LONDON, September 30.
Count Hertling's visit to headquarters is regarded as a preliminary to his resignation.

Significant Resignations.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—The "Vossische Zeitung" understands that Count Hertling and Von Hintze, Chancellor and Foreign Minister, have tendered their resignations.

Count Hertling's Resignation Accepted.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—A message from Berlin says:—It is unofficially reported that the Kaiser has accepted the resignation of Count Hertling and Von Hintze.

A Remarkable Appeal.

LONDON, September 30.
The "Times" published a remarkable appeal by professor Nicolas of the Berlin University, who fled to Denmark on account of persecution by the German militarists. Professor Nicolas warns his countrymen that they must upset their present rulers if they wish to restore the German Constitution, which the militarists have trampled upon. He is convinced that millions of Germans share his view.

Influenza in German Army.

Low Stamina of Recruits.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—In the main committee of the Reichstag, replying to socialist enquiries "about" influenza in the army and the poor stamina of the recruits, Surgeon-General Scholtzen admitted 180,000 cases, a proportion of which were serious. He denied that the recruits were suffering from inadequate nourishment. Explanations failed to convince the Socialists and Progressives who also criticised the technical backwardness of the war ministry, especially in the matter of tanks.

A Vienna Forecast.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—A Vienna telegram foreshadows the formation of a coalition government in which the Czechs will be offered a portfolio.

America

President Wilson's Address.

Press Comments Thereon.

LONDON, September 30.
NEW YORK.—Newspapers throughout the United States, commenting on President Wilson's address at the opening of the Liberty Loan campaign, see the definite rejection of the outworn methods of old diplomacy and the pledge of formation of a league of nations at the peace conference.

The "Herald" says:—The President has shown that this is a peoples war and, to end with a final settlement, is not a matter which can be arranged by statesmen and diplomats in secret conclave. The conflict is one in which the whole world is concerned and it is absolutely essential that right shall conclusively and finally triumph over might, both in field and forum, and that just as we fight openly we must make peace openly.

The "Tribune" believes it is a clear warning to the people of Germany and Austria and Hungary that peace is impossible with their present leaders. Whatever may be the future of the peoples of Germany and Austria-Hungary, there can be no future for the Hohenzollern and Hapsburg dynasties.

Russia

A Sensational Escape.

LONDON, September 30.
STOCKHOLM.—The Russian Ex-Minister of war, Sukhomlinoff has had a sensational escape from Russia, swimming the river forming the Russo-Finnish frontier by night.

General

The New Japanese Ministry.

LONDON, September 30.
Reuter learns that a new Japanese Cabinet has been formed with Baron Kihara, leader of the Seiyukai Party, as Premier, Viscount Uchida, Ex-Ambassador to Russia, as Foreign Minister, Lieutenant General Tanaka, Minister of War, and Admiral Kato, Minister of Marine.

LONDON, September 30.
CHRISTIANIA.—Norway is laying mines in territorial waters as a protection against U. boats.

Salenika Front

Bulgaria accepts all Conditions.

Armistice Signed.

Hostilities Suspended.

LONDON, September 30.
PARIS.—It is officially announced that an armistice has been signed at Salenika and hostilities are suspended. Bulgaria has accepted all allied conditions.

The effect of Bulgarian Surrender.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—The "Vossische Zeitung" writing before the Bulgarian capitulation, predicted that such an event would lead to the capitulation of Turkey, the reunion of the Entente and Rumania, and finally to the capitulation of Austria-Hungary.

Enemy Rearguards Driven.

LONDON, September 30.—2.35. A. M.
A French Eastern communique says:—The Allied left wing continued on September 28th, to drive back enemy

rearguards upon Kichevo. We captured Brod and the heights north of Mena and the town of Muehrda. The Serbians progressed northward and northeastward of Vele Kuchana and reached the Bulgarian Frontier in the direction of Kumanovo and Kustendal. The British and Greeks are advancing northward of Strumitza in the direction of Peliceva upon the Petrich town valley. Up to the present 350 guns have been captured.

German Press Views.

LONDON, September 29.
AMSTERDAM.—German newspapers are very nervous regarding Bulgaria and assert that heavy German reinforcements are rushing thither in order to strengthen the pro-German elements. The "Lokal-Anzeiger, Vossische Zeitung, Berliner Tageblatt and Germania" exhort the German nation to be calm in this fateful hour.

The "Lokal-Anzeiger" says:—Communication with Constantinople must be maintained at all costs.

The "Norwaerts" says:—From the day of Maitoff's appointment, it was well known in political circles that our alliance was in the greatest danger. In addition to the Cabinet's pro-Entente sentiments, there is an extraordinary ardent desire for peace on the part of the people, whose food for months has been crumbling, indigestible maize bread. Even if the supporters of the alliance regain the upper hand, there can be no illusion regarding the value of the preservation of the alliance for Germany.

The "Vorwaerts", after referring to the possibility of the collapse of the German defence on the western front, concludes:—The hour has arrived to speak plainly. It is no longer a question of conquests, but in attaining peace without unbearable burdens. The Government must do its utmost to come to the conference table as speedily as possible.

The "Neue Freie Presse" says:—Austria has taken measures to ensure reinforcements reaching the Bulgarian front as early as possible. It declares that the retreating Bulgars are getting into touch with Austrians in Albania and have been removed from the control of the Bulgarian command. The journal assumes that the new front will be established, ensuring to the Central Powers eastern communication.

The "Frankfurter Zeitung's" (Vienna correspondent says:—As a result of the alarming news from Bulgaria Premier Hussarek summoned the party leaders and discussed the advisability of convoking the Reichsrath. It is rumoured that Her Hussarek has been ordered to form a coalition ministry. The Hungarian Premier has arrived in Vienna.

Serbian and Allied Operations Described.

LONDON, October 1.—3.5 A. M.
The French Eastern communique says:—The Allies continued to pursue enemy rearguards towards Kicevo. They advanced north of Oudhrda and reached Ebassan Road west of Lake Ochrida. The French cavalry have entered Takub. Serbians supported by the French and the Greeks continued to advance on Kumanovo-Ezripalanka-Djumaia. Eastwards the British and Greek Divisions advanced in the direction of Pechovo and Petric reviewing a fortnight's victorious operation. The communique points out that the armistice was signed at Salenika at eleven o'clock on the evening of September 29th. The Offensive begun on September 15th with only two French and one Serbian division against the mountain barrier of Vetrenik to Sokol. Through this breach which was gradually enlarged the Serbian armies supported by French and Greek detachments poured unceasingly despite exceptional difficulties of ground and desperate resistance towards the principle objectives in the region of Kavadar and Demirkapu which were reached on September 22nd cutting simultaneously the line of communication of the first Bulgarian army operating on the Vardar and the second Germano-Bulgarian army north of Monastir in which operation all the Allied forces rivalled each other in endurance, courage and self-sacrifice. The British and Greek divisions after a desperate struggle carried on September 18th enemy positions at Doiran holding up here big enemy forces from September 21st onwards. The Italian, Greek and French of the Monastir Army participated in the operation. On September 22nd a general pursuit began. It was carried out with the utmost ardour and splendid vigour. On September 23rd the Serbians crossed the Vardar near Krivolak. On September 24th the French cavalry entered Prilep. On 25th lightip was carried likewise Belashia mountains. The English forced a road to Strumitza entering the town on September 26th when the Serbians reached Kuchana and Velle and the French and Italians marched on Kicevo. On the evening of September 26th the Bulgarians asked for an armistice and announced the despatch of Plenipotentiaries. In the course of these operations which the hasty despatch of German reinforcements was unable to hamper the Allies captured a large number of prisoners and immense booty. Allied aviators took a very active and successful part in fighting and informing the staff of the movements of the enemy bombing and machinegunning enemy troops and convoys causing confusion and preventing enemy from escaping our clutches.

Palestine Front

The Effect of Palestine Victories.

LONDON, September 30.
It is pointed out on reliable information that the reaction of the Turkish defeat in Palestine will be immediately felt throughout the middle east. Apart from the danger to Syria the Turkish communications in Mesopotamia are now none too secure. Coming on top of the Allies Balkan success which must create the liveliest fears for the security of the Turkish position in Europe the Palestine victory may be expected to paralyse Turkish operations in Persia. It has thus gone very far already to reduce the Turco-German menace in the Middle East, while its moral effect on the political situation in Turkey will probably be very great. It is emphasised, however, that even the capture of Aleppo and the cutting of the Bagdad railway, would only compel the Turks to evacuate Upper Mesopotamia and would not affect the main Turkish army in the Caucasus, which is based on the Black Sea ports now entirely controlled by the enemy.

Successful Operations in Palestine.

LONDON, September 29.

A British communique from Palestine says:—Through-out the 27th the enemy resisted in Lake Tiberias area holding the crossings of Upper Jordan at Jisr Ben Yakub and the positions about Irbid and Errento astride the roads to Mezirib and Deraa. A brigade of Australian horse in the evening forced a passage south of Jisr Ben. At Yakub and on the morning of the 28th the enemy was driven from their position on Upper Jordan, we crossing to the left bank after undertaking the repair of a bridge. Our cavalry overcame the resistance of the Turks at Irbid and Errento and on the morning of the 28th drove the enemy northwards through Mezirib making a junction with Russian Arabs at Deraa. The latter captured the stations of Ezra and Ghazale and entered Deraa and Shiekh Saad sixteen and a half miles north-westward of Deraa taking fifteen hundred prisoners. We in conjunction with the Arabs were approaching Mezirib on the evening of the 28th. We had taken in the southern area by the 27th, 5,700 prisoners and 28 guns, in operations eastward of the Jordan and were making contact about El Kastal, fourteen and a half miles southward of Amman on the 28th, with the Turks retreating from Maan. Up to the evening of the 27th, fifty thousand prisoners and 325 guns had been counted.

LONDON, September 30.—9.35 P. M.

PALESTINE:—The Official communique says:—During September 29th northward movement of our cavalry and armoured cars from Tiberias-Deraa are continued. A large Turkish force including garrisons on Hejaz Railway between Amman and Maan has surrendered at Zina station. Enemy commander estimates the force at ten thousand, being part of the second Army Corps of the Fourth Turkish Army.

Siberian Front

Soviet Troops Retiring. Czech-Slovak Advance.

LONDON, September 29.

AMSTERDAM.—A message from Moscow gives the Russian communique of September 25th, which admits that fighting on the northern front has been unfavourable to the Soviet troops who are retiring at various points. Strong forces of Czech-Slovaks on the eastern front are advancing on Alajevsk on two sides.

Uren and Ivancok Captured by The Czechs.

LONDON, September 30

PEKING.—The Czechs, co-operating with the new Russian Forces, attacked the Germans and Bolsheviks northward of the railway on the left bank of the Volga and, after heavy fighting, captured the villages of Uren and Ivancok. The advance is continuing.

Western Front

The Position in Flanders. Military Experts' Views.

London, September 30.

Military experts regard the progress in Flanders as a brilliant feat of arms on the part of the British and Belgian armies. What has been gained during the past two days took the British over two months a year ago. The British and Belgian forces each undertook a half share in the operations. The Belgian army proved itself an excellent fighting force. Between the Ailette and the Aisne the French line runs along the northern and eastern edges of Pinon Forest to Chavignon. Farony Ostel and Soupir. Thus the French have gained Ausearden, the highest point of and commanding Chemin-des-Dames. The enemy's position to-night is regarded as unenviable. He was to hold the important ground at Roulers and Thorout and the big submarine base of Bruges, all of which the operations threaten. The enemy must read just his position before Cambrai, the evacuation of which is unlikely without a fight. He is faced with a serious new position between Cambrai and St. Quentin, and he must be very careful about retreating from Chemin-des-dames. The Champagne attacks are using up the enemy's reserves, while anxieties along the whole front are acute, because he is unable to fathom where Marshal Foch will strike next.

Futile German Counter-Attacks.

London, September 30—4.20 A. M.

A French communique says:—During the night the Germans delivered violent counter-attacks in the region of Urville, which is south of St. Quentin. Our fire smashed their attempts to seize Hill 88. There was lively artillery fire between the Ailette and the Aisne. There was no infantry fighting last night in Champagne where the battle was renewed at dawn to-day.

The Advancing French

LONDON, September 28.

Reuter's correspondent at the French headquarters, wiring to-day says:—The Germans are evacuating the ravine between Vailly and Chemin-des-Dames. The French have occupied Jouy Aizy and are advancing. Numerous fires have been observed behind the German lines in that region, and further south along the north bank of the Aisne. The British and Belgian attack on the north, coupled with the French and American attack in Champagne, Argonne and the Meuse has compelled the enemy to defend in a much vaster scale a pocket such as those which brought him to disaster on the Marne and the Aisne.

An Enemy Retreat.

LONDON, September 29.

Reuter's correspondent at the French headquarters, wiring at nine o'clock last night, said:—The whole of the enemy front from St. Quentin to Rheims has become a salient, the bases of which are being vigorously attacked on both sides and on both wings. He is fighting with the fury of despair. The enemy has begun to retreat on the

front of Laffaux-Malmaison plateau, from which the Chemin-des-Dames runs eastward to Oesne and the Ailette. As a result of General Marguin's advance yesterday the whole of Malmaison plateau and the western end of the Chemin-des-Dames for about fifteen hundred yards are in our possession. The enemy is here, after fighting desperately for a week, to keep them abandoning the approaches to the "mass" of St. Gobain and Laon Plateau. That is the group of heights which, for four years, formed the central pillar of his line in France. The strategy of Marshal Foch compels him, as it did on the Marne, to withdraw his centre before the allied attack in the north and east, and forces him to withdraw his wings. This retreat is the first fruit of the offensive by the French, British and Americans during the last few days.

Fighting on the St. Quentin-Cambrai Front.

LONDON, September 30.

Commenting on the St. Quentin-Cambrai Front, Reuter's correspondent says:—Although the enemy fought stubbornly, many of his men showed the same disposition we are now everywhere finding to surrender on the slightest provocation.

LONDON, September 30.

A Wireless German evening communique says:—There were fresh engagements eastward of the Ypres and tremendous fighting between Cambrai and St. Quentin, the English assault falling on the whole front. Violent Franco-American attacks in Champagne and between Argonne and the Meuse were repulsed except for local branches on both sides of Ardenn.

36 Enemy Aeroplanes Driven Down.

LONDON, September 30.—10.25 P. M.

The British communique regarding aviation says:—There was much aerial activity on September 29th. Weather turned to rain in the afternoon. We brought down fifteen balloons in flames. We also brought down 27 aeroplanes and drove down 9 out of control. Nineteen British are missing. One British machine reported missing on September 28th has now returned. We dropped thirty-six tons of bombs on rail stations and junctions. Night flying was impossible.

Naval Planes Co-operate With the Belgians.

The Admiralty announces:—In addition to co-operating with the Belgian offensive, our aeroplanes between September 23rd and 27th kept enemy shipping under observation, bombed and machine-gunned destroyers and raided Zeebrugge, Ostend and Bruges and aerodromes in the vicinity of Ghent. We destroyed twelve enemy machines and drove down fourteen out of control. Ten British are missing. A squadron of large seaplanes carried out a long reconnaissance on Heligoland Bight.

Cambrai at the British Feet.

LONDON, September 28.

Reuter's correspondent at the British headquarters, wiring this morning, says:—Yesterday's battle on the Cambrai front has gained in magnitude. The whole of our day's objectives have been attained to the extreme depth of five miles through the most formidable and intricate network of enemy defences the war has yet produced. So remarkable was our progress that we brought up not only field batteries but heavy sixty-pounders to the western fringe of Bourlon Wood and were raking the Wood before the Germans completed their rear-guard withdrawal from the eastern edge. Our converging tactics worked so admirably that large bodies of Germans were taken in the rear. Tanks were very useful in clearing machinegun thickets of quarry wood and quelling the attempted street fighting in the Bourlon village. The Canadians, after crossing the Nord canal, expected heavy fighting, but were genuinely disgusted to find that the Germans bolted beyond effective rifle range. Cambrai now lies at our feet, and is dominated by the field-guns. The appearance of the American infantry, at the order end of the battle-field must have been a nasty surprise as the enemy would scarcely expect the Doughboys so far from the Woivre. Prisoners report the greatest confusion among enemy reserves who are hopelessly scattered and mixed with the other units. There is a continuous stream of enemy transport eastward, and there are also fires behind the German lines. It is impossible yet to tell how far the latter have been caused by our artillery. Great masses of our troops rested during the night in the capacious shelters of the Hindenburg system.

Hindenburg Line Broken.

LONDON, September 28.

Reuter's correspondent at British headquarters, wiring last night, says:—To-day we got our teeth into the Hindenburg line in a more determined manner than therefore, and broke down a long chain of formidable resistance. The battle has been more fruitful in surprises than any of its predecessors. Thus, we expected formidable resistance in crossing the canal. Instead, we crossed it very easily; subsequently intercepting enemy bombing parties which were hurrying up to contest the crossing. Moreover, German artillery fire, with a few local exceptions, was inconsiderable. On the contrary, prisoners say that our barrage was not war but murder. Our smoke barrage covering of infantry was very effective. The Resistant between Havrincourt wood and Hermes proved a trap to the enemy who considered it impregnable. Consequently, it was held in considerable strength. On either side, the British advanced until the Germans were becoming suspicious owing to there being no attacks upon this line. They awoke to the fact that they were almost cut off. Then followed a regular scramble. The Germans deserted in a head-long fashion. A large number of mounted machineguns and a goodly proportion of enemy forces were either made casualties or captured by the troops awaiting them. A wide valley, skirted by Flenquiere ridge, was crossed without much opposition. Both, ridge and village, were carried early in the morning. Indeed, quite a number of enemy positions appear to have been evacuated without any measure of resistance. Hence, it is expected that the number of prisoners is unlikely to reach a total commensurate with the extent of the operations and gains. The airman were again in good visibility and did wonderful work. Our casualties are believed to be very light.

American Fighting in Argonne.

A Description of the Country.

LONDON, September 30.

Reuter's correspondent at the American headquarters describing the country in which the Americans are fighting in the forest of Argonne says:—Extraordinary darkness and density are complicated by difficulties of the ground. Ravines are so abrupt that it is possible to step upon tops of trees immediately beneath. The enemy for years has lived in mansions dug beneath hill-sides with porches of stone leading on one hand to stone-lined trenches and on the other hand to a series of capacious chambers papered and floored with mortised timber finished with swetes of oak, walnut and mahogany, entered from adjoining chateaux and luxuriously lighted with electricity. Hundreds of miles of wire are woven among the trees looking like the work of some inconceivable spider. This wire is mostly hidden by weeds.

Crossing of the Canal-du-Nord.

LONDON, September 28.

PARIS.—The correspondent of the Havas agency on the British front, describing the passage of the Du Nord Canal says:—This very formidable obstacle could only be crossed at three points. The Canadians, since September, had held the bridgehead at Marquion and the British had acquired the second bridgehead at Havrincourt. I remained to find a method of crossing the canal at the centre of attack in the direction of Moeuvres where there was no bridgehead. At Marquion and Havrincourt the canal was crossed in the most gallant fashion with the aid of the bridgehead under fire. The whole operation formed a necessary preliminary for the day's success. The picked men, who were entrusted with the delicate and dangerous task, included the Canadians, Naval Bridges, Scots and Guards. The enemy forces confronting them consisted of nine divisions, two of which defending the Havrincourt Sector, consisted of chosen troops.

London, October 1.—3.5 A. M.

Last night's French communique says:—Between Ailette and Aisne we advanced eastwards of Ostel. Italian units operating north of Aisne carried Soupir. We attacked and made an important advance on a front of twelve kilometres to-day between the Aisne and Vesle capturing despite resistance Revillon-Romain and Montigny-Sur-Vesle. Northwards we reached the outskirts of Mauvial and ventelay. Sixteen hundred prisoners have been counted at present. The battle on the whole Champagne front is continuing on the left. We flung back enemy from the village of St. Marie-a-Py advancing beyond the north of the Somme. We reached the end of the national road. Further east after violent fighting we captured Aure village plateau and woods. In the centre we carried Marvaux and progressed to the outskirts of Mont Noix. We enlarged our gains north of Sechaux and in the region of Bouconville.

LONDON, October 1. 2 A. M.

Last night's American communique says:—Between the Meuse and Aisne we maintained and consolidated our newly captured positions. Despite counter-attacks and heavy gas and artillery bombardments.

St. Quentin Outflanked on Both Sides.

LONDON, September 30.

Reuter learns that British and Belgians have captured Gheluve and reached two miles from Menin. In Cambrai Sector Blecourt has been recaptured. Southwards we have crossed the Scheldt and captured Crevecoeur. In Flanders the Belgians have captured Werken east of Dixmude and are fighting in the outskirts of Staden. Southwards they have reached the Railway north of Vervico. Thence they traverse Lys as far as Warneton which has been captured. All suburbs of Cambrai north-east and west and southwest have been captured. Villers Guislain has been finally regained. North of St. Quentin we have broken the Hindenburg line on a front of eight miles and penetrated two miles. The British are now threatening Busigny-St. Quentin Railway. The French threaten St. Quentin-Kilometre line. Thus St. Quentin is being outflanked on both sides. The French have captured one half of Chemin-des-Dames and have launched a new attack between Vesle and Aisne and have progressed roughly to the line Revillip-Romain-Mondigny and eastwards to Jonchery.

Flanders Front

Week-End Achievements. Fifty Important Towns Captured.

LONDON, September 30.

With the outburst of the Belgian blaze, seven battles, in which four millions are engaged, are now raging between the North Sea and Nazareth. The week-end achievements include the capture of fifty important towns and positions and forty thousand prisoners. Marshal Foch's tactics in talking the thorny problem of Chemin-des-dames are greatly puzzling the Germans. Instead of frontal attacks, we are advancing along both sides of the knife-edged ridge, leaving Germany no choice but to retire along it. Similar tactics were successful in Argonne where the enemy, holding the forest, had to retire to keep alignment with General Gouraud on one side and the Americans on the other. The capture of Dixmude and Moorslede are very important. Dixmude, a formidable position on the Ypres Canal, commanding the road to Dunkirk, resisted all the efforts of the Belgians to recapture it after their retreat from Ostend. The operations involved crossing swamps in addition to the canal, but the region of death traps is now in the rear of the allies. The capture of Moorslede ridge is even more significant as an extension of victory would mean the breaking of the main bulwark of the German extreme right. In any case gun positions on the heights take the German coast positions in the rear, while Dutch telegrams speak of unprecedented British naval bombardment of Zeebrugge, "etcetera". The populace of Flushing spent the night on dykes, watching the awe-inspiring spectacle.

Unrelenting Belgian Attack.

LONDON, September 30.—3.30 A. M.

Last night's Belgian communique says:—The Belgians unrelentingly continued their attack. Despite enemy resistance, we gained a footing on the Flanders ridge in

the enemy secured line and carried Dixmude, Zarren, Stadenberg, Passelendaels, Moudledge and part of West Roosele. The enemy brought up reserves and violently counter-attacked north of Houthulst. The attack was completely broken, enabling the Belgians to occupy Terrest Height. The Belgian advance guards reached three kilometres from Roulers, stalling the Roulers-Menia road at one point. The prisoners counted since yesterday exceed 5,500 and the guns 100, including several very heavy ones and a vast quantity of other material has also been taken.

Belgo-British Offensive. Belgians Paying off Old Scores.

LONDON, September 30.
Reuter's correspondent at the British headquarters wiring this morning says:—The Belgians and our Second Army are making splendid progress in Flanders where the situation has become fraught with intensely dramatic possibilities. The Germans received some reinforcements in the shape of two tired divisions withdrawn from the Somme fighting on the 25th. Consequently resistance stiffened somewhat but was nowhere sufficiently formidable to arrest the general advance. The Belgians got into Dixmude by a smart flanking movement. They went swiftly through the town in spite of street fighting. A large party of the enemy held out obstinately in the Hotel de Ville, but were eventually all killed or captured. King Albert's troops are fighting with vehemence born of their many tragic wrongs, and the Germans opposite them are having a very bad time. One German regiment, the 100th infantry, which took part in the sacking of Dinant in the early days of the war, was identified and the Belgians hailed with glee the chance of paying off some old scores. An entire battery of 150 millimetre howitzers was captured in the Houthulst forest.

King George's Message to the King of the Belgians.

LONDON, September 30.
The Press Bureau announces that King George has sent the following message to the King of the Belgians:—I heartily congratulate you on the victory obtained by the combined action of your brave troops and my second army under your supreme command by which enemy has been expelled from positions of Belgian territory sacred to memory of many heroic lives.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Congress Reception Committee Meeting. Mr. Tilak Elected President.

DELHI, September 30.
(Delayed in Transmission.)
A meeting of the Reception Committee of the Congress was held to-day Mr. R. B. Sultan Singh presided in the absence of Mr. Sizegul Mulk. The meeting was specially called to elect the President for the forthcoming session. Eleven out of twelve provincial committees voted in favour of Mr. B. G. Tilak and one for the Raja of Mahmudabad. Mr. B. G. Tilak was unanimously elected to the Presidency by the committee and it was proposed that the news should be cabled out to the first port at which Mr. Tilak's boat might touch.

Bombay

Bombay Merchants' Views.

BOMBAY, September 30.
After the ordinary meeting of the Indian Merchants Chamber, an extraordinary meeting was held to adopt the draft opinion regarding the Montagu-Chelmsford report, to be forwarded to the Government. Printed copies were circulated among the members beforehand. The Chairman of the extraordinary meeting, the Hon'ble Mr. C. V. Mehta, moved for the draft prepared by the Managing Committee. Mr. J. B. Petit seconded the motion. The report was unanimously passed with slight alteration in certain particulars at the Indian Merchants Chamber, Bombay.

The Cheap Cloth Bill. Applications for Agencies.

In connection with the bill passed to provide cheap cloth for the poorer classes, applications for appointment as agents for sale of standard cloth in each province are to be made to Local Governments concerned and not to the Central Controller.

Bombay Influenza. Terrible Mortality.

BOMBAY, October 1.
Mortality returns just issued have beaten all past records. The figures for the past 24 hours as known at 6 p. m. on Monday evening were 714 the highest on record the most noticeable feature being a very high percentage of deaths among women and children belonging mostly to poor and middle classes. The well to do classes of people have, however, the toll of mortality among them is comparatively less. Owing to prevalence of influenza in an epidemic form the Bombay University have postponed the examinations in Law and Medicine from the middle of this month to that of next month.

South India

The Brander Murder Case. Result of Appeal.

TRIVANLURUM, October 1.
In the Brander murder case appeal in the High Court judgment was delivered confirming the sentence of the

Sessions Judge and he refused was recommended to His Highness for commutation of the sentence in the exercise of the Royal prerogative of mercy.

Annexing Coorg to Madras Presidency. Coorg Association Against the Measure.

BANGALORE, October 1.
At a meeting of the Coorg Association Bangalore the proposed scheme of annexation of Coorg to the Madras Presidency was considered and after a lengthy discussion it was resolved that the annexation scheme was disappointing and unsatisfactory in as much as the spirit of the scheme was opposed to the interests of Coorg and that the scheme had not taken due note of the peculiar position of the people of Coorg. Mr. C. S. Carappa Secretary of the Association was authorised to communicate the resolution to the authorities.

Simla

Lord Willingdon Appointed Governor of Madras.

Captain Lloyd M. P. Appointed Governor of Bombay.

SIMLA, October 1.
H. M. the King has been pleased to approve the appointment of Captain George Ambrose Lloyd, C. I. E., D. S. O., to be Governor of Bombay in succession to Baron Willingdon or Ration C. S. I., G. C. I. E., who will vacate the office in the autumn. The King has been pleased to approve the appointment of Baron Willingdon of Ration, G. C. I. E., G. C. I. E., to be Governor of Madras in succession to Baron Pentland of Lynd, G. C. I. E., who will vacate office in the spring. Lord Willingdon's appointment to the Governorship of Madras after a lengthened tenure of office in Bombay is an exceptional measure, and is a source of satisfaction to His Majesty's Government that his ripe experience and knowledge of the country will not be lost to India on the termination of his present appointment. Before assuming charge in Madras Lord Willingdon will return to Europe for a few months.

Montagu-Chelmsford Reforms. Imperial Council Committee's Views. Non-Official Members' Report.

SIMLA, October 1.
The committee of non official members of the Indian Legislative Council appointed in the beginning of the recent session to consider the Montagu-Chelmsford proposals of reform has submitted its report to the Viceroy. It takes up the official recommendations and without entering on the reasons indicates agreement or suggests modifications. On the whole it approves of most parts of the scheme deemed vital. It approves of the gradual transfer of political power to the representatives of the people elected by direct and large constituencies, of the twofold division of Governmental function and the management of one of these groups by Ministers responsible to the Legislature, the other group continuing in the hands of the Governor and his executive council. It approves of the arrangement by which, through the Council of State and the Grand Committee, the executive will be enabled to obtain the legislation necessary for the subjects reserved to them, and likewise of the budget powers proposed for the Governor to secure the finance necessary for the same subjects. It approves of the necessary steps towards full responsible Government being recommended by periodical commissions of inquiry to be appointed by Parliament. It approves of a select committee being appointed by the House of Commons to watch over Indian affairs and advise Parliament on them. It approves of the separation of provincial from imperial finance and the institution of standing committees of non official members to advise executive councillors and ministers. It approves of the postponement of ministerial responsibility to the Legislature by five years during which there will be only a sort of responsibility to the constituents. It approves of the appointment of two committees, one for the division of subjects and one for the determination of franchises and it likewise approves of the point for deliberation of the Council of Princes and the Council of State on matters of common interest.

Important Modifications.

The report suggests important modifications. The most far-reaching of these is the introduction of responsible government into the Government of India with a division of reserved and transferred subjects, the latter to be under the control of a minister or ministers with the consequential budgetary powers. Fiscal autonomy is demanded on the common model, subject to equitable and equal imperial obligations. The Viceroy's co-tutary power is to be limited to military and political matters and matters involving peace, tranquillity and defence. Emergency legislation should not have effect beyond one year. The Imperial Executive Government should be half European and half Indian. The dissolution of the Legislature by the Viceroy or the Governor should be followed within four months by the summoning of the new House. The institution of a Privy Council is not approved. The President and the Vice-President of the Assembly and the Legislative Councils should be elected. There should be no executive councillors without portfolios and ministers should be equal to councillors in status and salary. The Council of the Secretary of State should be advisory and consist of eight members, four to be Indians elected by non-official members of the Council of State and the Legislative Assembly. Of the annual recruitment for the I. C. S., 50 per cent should be in India and 25 per cent of the annual recruitment for the commissioned ranks of the Indian Army should be of Indians. The proportion of Moslem representation in the legislative bodies should be the same as was urged upon at the Lucknow Session of the Indian National Congress and the Muslim League. Many other modifications of less importance are also suggested. The report is signed by all the Indian Members who attended the Simla Session. Messrs. Ironside and Hogg, representing European commerce, have submitted a separate report asking for a separate European electorate and deprecating any great change in the Government of India for the present and any advance beyond the limits laid down by the Islington

Commission. They think the Montagu-Chelmsford scheme itself goes in some respects too far, while the non-official report goes further. There are several dissentient notes by the signatories, the chief of which is signed by Messrs. Pitt and Khaparde and embodies the resolution of the recent special session of the Congress in Bombay.

The Allies' Offensive. Military Onlooker's Views. A General Summary.

SIMLA, September 30.

(Delayed in Transmission.)

The Military Onlooker says:—Successes gained by the Allies during the past week are greater than those of any similar period since the beginning of the war and have brought our final victory appreciably nearer. Between Rheims and Verdun the country is difficult and the enemy's defences are exceptionally strong, his reserves are close at hand and he has good railway communications at his disposal. On the other hand, an advance in depth in this area would imperil the enemy's communications and might force him to fall back on practically the entire front from Rheims to the sea. A breakthrough is unlikely as the Germans have strong defences and are evidently fighting well. Further progress, however, probable and it looks as if the American advance along the left bank of the Meuse would result in an extension of the movement east of the river. It is as yet too early to estimate the effect and extent of our Allied advance.

As appeared probable the British have attacked opposite Cambrai after securing their right flank by previous operations near Epehy and Vandenhille. Generals Byng and Horne have won a most important victory, the best evidence of which is the fact that we took over sixteen thousand prisoners and two hundred guns on the 27th and 28th, i. e., in thirty-six hours. Our attack encountered determined opposition and the enemy was holding his positions in strength as shown by our large captures in men and guns. Our advance to a depth of over 5 miles over terrain so strongly fortified and held was a great achievement and affords further proof of the superiority of the British over German troops. The French advance between the Aisne and the Ailette appears likely to result in the collapse of the German defence north of the Aisne and to compel the enemy to carry out a withdrawal on a large scale between Rheims and Lys, probably to his former positions north of the Ailette. An important attack by the Anglo-Belgian troops began on the 28th and is making good progress on a front of nearly 20 miles from Wytecharte to Dixmude. The Belgians who are fighting splendidly and have captured Houthulst forest are advancing to a depth of four miles. Up to the present they have taken over four thousand prisoners with a number of guns. No details are yet available regarding the British captures. The full scope of the operations in France since 26th September cannot yet be gauged and the full measure of our victories is difficult to estimate. Attacks are, however, proceeding on a total front of one hundred miles and are everywhere meeting with success. Some 50,000 prisoners and nearly 500 guns have already been taken and a great deal of important ground has been occupied. The Germans are fighting stubbornly but seem quite unable to check the Allied troops who are advancing on the whole of the various fronts of the attack. It is not unlikely that the Germans will be unable to hold their present positions and may have to commence further withdrawals before the end of October.

With regard to our successes in the Balkans and Palestine it is not too much to say that they have changed the whole strategic situation in the Balkans. Allied troops of five nations, British, Greeks, Serbians, French and Italians under the supreme command of the French General Franche D'Esperey, who formerly commanded an army in France, have gained one of the most decisive victories of the war. Two Bulgarian armies out of three, probably over three hundred thousand in number, have been completely defeated in spite of the strength of their positions and the difficult nature of the country in ten days the Bulgarians have been driven back on a front of one hundred and twenty miles to a maximum depth of eight, with heavy losses in prisoners, guns, and material. Bulgarian territory has been entered and Bulgarian delegates have reached Salonika in order to arrange an armistice with the ostensible object of discussing peace, though Germany and Austria have announced their intention of sending strong forces to the aid of Bulgaria. It will be difficult if not impossible to relieve the situation. The Bulgarians are tired of the war. Their armies have been defeated and the nation wants peace. We may secure, however, that no armistice will be concluded that will not safeguard our interests.

The British victory in Palestine will rank as one of the most brilliant feats in history. General Allenby was faced by three Turkish armies. Of these, he has annihilated two whilst the third appears likely to share the fate of the other two. Over fifty thousand Turkish prisoners and three hundred and twenty-five guns have already been taken and more are certain to follow. The whole of Palestine as far north as Acre and Lake Tiberias is in our hands. The Turkish forces south of Palestine in the long stretch from the Dead Sea to Aden are completely cut off and must surrender sooner or later. All this great success has been gained in a few days at a cost of barely 5,000 casualties. It is most satisfactory that British and Indian troops should have borne an equal share in this splendid victory. Turkey will be in a bad way after this defeat. The strength of her armies has fallen very low and her divisions now average less than three thousand bayonets, much less than that of a British Brigade. The morale of her troops is poor as is shown by the number of deserters. The Turkish people are sick to death of the war and do not like to trust their German masters. Their feeling of misanthropy for the Germans will not be improved by the fact that their defeated armies in Palestine were commanded by the well-known German General Liman Von Sanders. In the Balkans the Bulgarian forces were commanded by a German General, Von Scholtz, whilst the army defeated east of Monastir, was also commanded by a German, General Von Stueben. These failures are likely to increase the dislike and mistrust felt by both Turks and Bulgarians for the Germans.

In Siberia the Japanese are now in possession of the entire Amur railway. The situation of the gallant Czechoslovaks in the Ural region is difficult but may be improved by the despatch of German troops from Russia to the Balkans.

In Germany there is no more talk of victory. Considerable pessimism existed and seemed to be spreading fast even before the disasters of the past week. Count Hertling's recent speech and its reception show the tremendous change that has come over the public feeling in Germany. All the hopes which the Germans had based on the collapse of Russia, and on the submarine warfare have been nullified. The pan-German and Military parties have been shown to be completely wrong. June was the summit of German power and success. Von Kuhlmann appears to have seen this and to have conceived the idea of concluding a more or less favourable peace at that time, but fortunately for the Allies who may not then have fully realised their power and certainty of ultimate victory, he was overruled and the reins of power were left in the hands of Von Hindenburg and Count Ludendorff with fatal results. The German people have at last begun to realise its mistake and the inevitableness of final defeat. The Bulgarian demand for a separate peace will drive home the lesson and show them the certainty of eventual Allied victory.

The report is signed by the following:—Mr. Surendranath Banerjee, Mr. Anand Ali Khan, Sir D. E. Wacha, Sir Fazulbhoy Currimbhoy, Khan Zulfikar Ali Khan, Mr. B. D. Shukla (subject to a note of dissent) Mr. G. S. Khaparde (subject to a note of dissent) Mr. V. S. Srinivasa Sastri, Sir G. M. Chittavis, Mr. K. V. Rangaswamy Iyengar (subject to a note of dissent) Mr. Krishna Sahay, Mr. V. J. Patel (subject to a note of dissent) Mr. B. N. Sarma (subject to a note of dissent) Mr. Maanendra Chandra Nandy, Dr. Tej Bahadur Sapru, Mahomed Shafi, Mr. R. N. Bhargava Deo of Kanika, (subject to a note).

Mr. Jinnah's Note of Dissent.

In my opinion there is a very strong feeling in the country that in the advanced provinces there should not be any reserved subjects save and except Police, Law and Justice. I do not agree with the first part of the resolution of the Council but I had no objection to the committee being appointed to consider the proposals and submit their recommendations on the reform proposals.

(Sd.) M. A. JINNAH.

I beg to urge that separate representation should be allowed in the cases of Indian mercantile interests so that Indian commercial interests may be properly represented both in the Imperial and Provincial Councils.

(Sd.) SITH NATH ROY.

I sign the report subject to my note of dissent.

(Sd.) KAMINI K CHANDRA.

Mr. Iyengar.

The essential modifications on the lines of the resolutions passed at the special session of the Indian National Congress held at Bombay, at least as regards the provincial governments, a Declaration of Rights and the fixing of a time limit for making local self-governing are necessary to render the scheme adequate to the requirement of the country.

(Sd.) K. V. RANGASWAMY IYENGAR.

Mr. Sunder Singh urges special representation of Sikhs on the same lines as Mahomedans.

Mr. Hogg and Mr. Ironside.

We wish to record the reasons why we have attended the meetings of this Committee after opposing its appointment in the Council and why we are not prepared either to sign the report or to submit an alternative set of recommendations. With regard to our attendance at the meetings our opinion as to the appointment of the committee have not changed but our attitude was at once misconstrued and we were told that we were refusing the first opportunity of co-operation with our Indian colleagues in connection with the reform scheme. We consider this charge to be without foundation as in our opinion no true opportunity for co-operation has yet arisen. The reform scheme has been published for criticism and in appeal to us that the normal course is for the various sections of the public whose opinions differ materially to criticise it independently. When all the criticisms received have been considered and the scheme with such modifications as may be found necessary has been passed into law then will be the time for all sections of the community to co-operate in endeavouring to make it a success. To demand that the people whose views are radically different should co-operate in criticism appears to us to be a negation of the invitation to criticism. As however this charge was made against us it appeared to us that the best way to demonstrate its baselessness was to attend the meetings of the committee and to take part in the discussions. With regard to the second point we cannot sign this report because our views differ on important respects from those of our Indian colleagues. The recommendations of the committee in almost every respect are far in advance of the limits proposed in the reform scheme, while we consider that the scheme goes in certain important matters too far and that material modifications are required in the direction of more cautious progress. The bodies which we represent are at present engaged in preparing their full criticisms of the scheme and will complete their task shortly. For this reason we do not desire at this juncture to put forward our views in detail or to make any recommendations. We may however say that three of the principal points in respect of which we consider that the scheme requires amendment are the following:—We deprecate changes in the legislative machinery of the Government of India being made simultaneously with far-reaching experiments in the provinces. (2) We do not think that any case has been made out for going beyond the recommendation of the Public Services Commission in the matter of the more extensive admission of Indians into the public service. (3) We consider that the reforms report displays a very imperfect appreciation of the claims of the non-official European community to consideration and we protest against the denial of communal electorates to that community. We do not desire to say more on this occasion but we must add that as we were not prepared either to sign the report of this committee or to submit separate recommendations, we considered it only fair to refrain from voting throughout the proceedings of the committee, for, by voting we might on occasions have altered a minority vote into a majority vote without being in entire agreement with the views of either party. In conclusion we should like to express our appreciation of the courtesy and attention with which

the other members of the committee listened to us when we took part in the discussions and also of the restraint of language and spirit of mutual toleration which characterised those discussions.

(Sd.) W. A. IRONSIDE and HOGG.

Messrs. Malaviya, Sarma and Sukul.

We agree with the report subject to the following, namely, we recommend that [1] The control of Parliament and of the Secretary of State should be modified in proportion as the Indian and Provincial Governments are made responsible to the Legislature, [2] the committee to be appointed to examine and report on the present constitution of the Council of India should contain an adequate Indian element, [3] half of the members of the Council of State should be elected; [4] Indian Ministers in the Government of India should be placed as regards their status and emoluments on a footing of equality with the members of the Executive Council; [5] four-fifths of the Legislative Assembly and the Legislative Councils should be elected, [6] unless strong reasons can be shown to justify a different course in any particular province the subjects to be reserved in a province should not go beyond the departments of law, justice and police; [7] the proposal to institute a grand committee should be dropped. The Provincial Legislative Councils should legislate in respect of all matters within the jurisdiction of provincial Governments including Law, Justice and Police but where Government is not satisfied with the decision of the Legislative Council in respect of matters relating to Law, Justice and Police it should be open to the Government to refer the matter to the Government of India. The Government of India may refer the matter to the Indian Legislature. (8) We think that the saving clause put in the resolution relating to fiscal autonomy requires further consideration. We recommend the following be substituted for the resolution:—The Government of India acting under the control of the Indian Legislature shall have the same power to regulate its fiscal policy as the Governments of the self-governing dominions.

Another Minute of Mr. Malaviya.

In my opinion the special representation of the landholders recommended in the proposals of constitutional reforms which is intended to be only supplemental is sufficient. It should not be increased, as if this is done, the number of seats, already too few which are available for the representation of the general interests including those of the tenants, will be still further reduced.

(Sd.) MADAN MOHAN MALAVIYA.

Mr. Sarma

In my opinion on the revised figures for 1917-18 no contribution is necessary from the provinces and in any event the contribution suggested is excessive. Each province should contribute either on the basis (1) of its population or revenue and the provinces contributing in excess should be relieved and compensated at the earliest possible opportunity. (2) The representation of the province to the Legislative Assembly shall be in proportion to their population.

(Sd.) B. N. SARMA.

Mr. Khaparde and Mr. Patil.

We sign the report subject to the following:—(1) The control of Parliament and if the Secretary of State could be modified in proportion as the Indian and Provincial Governments are made responsible to the Legislature. (2) The Council of India should be abolished and there should be two permanent Under Secretaries to assist the Secretary of State for India one of whom to be an Indian. (3) All charges in respect of the India Office establishment should be placed on the British estimates. (4) The committee to be appointed to examine and report on the constitution of the Council of India should contain an adequate Indian element. (5) There should be no Council of State and if in the case of reserved subjects the Legislative Assembly does not press such measures as the Government may deem necessary the Governor-in-Council may provide for the same by regulations such regulations to be in force for one year, but not to be renewed unless 40 per cent of the members of the Assembly present vote in favour of them. If it is decided to retain the Council of State at least one-half of its total strength should be elected, Indian Ministers in the Government of India to be placed as regards their status and emoluments on a footing of equality with the members of the Executive Council. (7) No less than four-fifths of the entire strength of the Indian Legislative Council Assembly and provincial Legislative Councils should be elected. (8) There should be a statutory guarantee for the grant of full responsible Government to India in 15 years. (9) Law, Justice and Police should be the only subjects reserved in any province for a period of six years. There is no reason why Bombay should not have full responsible government to start with. (10) The Executive and Judicial Departments should be separated. (11) The proposal to institute a grand committee be dropped. The Provincial Legislative Councils should legislate in respect of all matters within the jurisdiction of provincial governments, including Law, Justice and Police, but where the Government is not satisfied with the decision of the Legislative Council in respect of matters relating to Law, Justice and Police, it should be open to the Government to refer the matter to the Government of India and the Government of India may refer it to the Indian Legislature. (12) Non-official members on the committees under paragraphs 225 and 238 of the reform proposals should be appointed in accordance with the recommendations of elected members of the Imperial and local Legislative Councils. (13) The Commission recommended in Paragraph 261 of the Reform proposals should be appointed seven years after the first meeting of the new Legislative Assembly and a second Commission at the end of another seven years. (14) The resolution relating to fiscal autonomy recommended by the committee should run as follows: The Government of India acting under the control of the Indian Legislature shall have the same power to regulate its fiscal policy as the Governments of the self-governing dominions.

(Sd.) V. J. PATEL,

(Sd.) G. S. KHAPARDE

Dated 24th September 1919

A meeting of the Burmese on the subject of constitutional reforms decided to memorialize the Local Government on the lines of the Montagu Chelmsford proposals for the province.

(Un-corrected.)

Bulgarian Surrender. Satisfaction in Calcutta.

CALCUTTA, October 1.

News of unconditional submission of Bulgaria was received here with feeling of intense satisfaction and is regarded as beginning of the end. The message reached Calcutta this morning but news was all over the town before the delivery of cablegram while last night rumours of a separate peace with Bulgaria were discussed everywhere. In business quarter flags were promptly hoisted which act helped to spread the news. At Esplanade there were outbursts of cheering and similar outbursts of enthusiasm were also noticed in Dalhousie Square College Square and Sealdah. In Indian quarters of the town news was received with great enthusiasm. Young Bangladeshes shouted Bulgaria "hota har bare hote" the cry of Hindus while carrying a dead body to cremation ghāt an indication thereby that Bulgaria was being taken to the cremation ghāt. School boys enquired if they were going to have a holiday.

Mr. Srinivasa Sastri Lecture at Lahore.

LAHORE, October 1

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri addressed a large public gathering last evening at Bradlaugh Hall on the reform report relating to the Government of India. Dr. Gokalehand Narayn, Barrister-at-law, who presided stated that the Punjab has already expressed its opinion on the report at the Amritsar Conference and requested the audience to give a respectful hearing to Mr. Sastri who was one of the ablest exponents of other opinion. He paid a high tribute to the lecturer and extended to him a warmest welcome.

Mr. Sastri spoke at considerable length and said that the proposed Legislative Assembly should be a truly popular house with an elected weaker and other safeguards of popular rights without any official element. At least it should contain he said four-fifths non-official element with a few nominated members for backward castes. He humouredly added that while popular representatives should begin to learn the art of government the bureaucracy should commence taking a little lesson in resignation and renunciation. He appealed to the people to see that the franchise was well devised and that the largest possible number of subjects was transferred to popular control.

Thanks to the Lecturer.

Raja Narendra Nath retired Deputy Commissioner, thanked the lecturer. At a dinner party which followed Raja Narendra Nath in prepping the toast of the guest humouredly referred to his past career as a bureaucrat although he claimed himself now to be a moderate of Mr. Sastri's school, perhaps a little more moderate than he. The toast was drunk with enthusiasm and Mr. Sastri replying gratefully acknowledge the toast. Referring to Raja Narendra Nath he stated that rate of progress was maintained he might a few years hence find himself in more advanced company he too has made progress though in another direction. Mr. Gokhale used to suspect extremism in him. Later on

He Became A Thorough Bred Moderate

but last year he found himself described as a brown bureaucrat. The speaker then expatiated on the need of finding a common ground in food in the interest of Indian nationality and said vegetarian dishes fried in ghee would well meet the case.

(REUTERS)

LONDON, September 30.

Speaking at the Guildhall Bonar Law said:—A convention has been signed whereby hostilities between Bulgaria and the Allies ceased at noon on September 30th.

LONDON, September 30.

MELBOURNE.—In the house of Representatives Mr. Watt introducing the budget and. Receipts for past year were £389,000,000 and expenditure £350,000,000. Total war expenditure up to June 30th was £1,846,000,000, of which £1,599,000,000 was paid out in war loans. The estimated war expenditure for the current year was £1,000,000,000 of which £523,000,000 would be paid out in war loans. Persons not voluntarily contributing to the war loan would be liable to a penalty of having their annual income-tax doubled and the penalty would not absolve them from contributing.

LONDON, October 1.

AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Kaiser has accepted Count Hertling's resignation.

LONDON, September 30.—11-30 P. M.

The British communiqué says. Despite weather and strong resistance we made important progress on St. Quentin Cambrai battlefield. The first division southward of Belfort resumed their attack this morning, gained high ground about Thorey and captured the village and east end of the canal tunnel at Le Tronquay taking many prisoners. Here they joined thirty second division who during night had carried the tunnel defences on the eastern side and captured Le Tron Quay. Continuing their advance to-day the thirty second division progressed on the high ground northeast ward of Le Tronquay and eastward of Nauroy. On the English left the Australians attacked northwards along the spur from Nauroy to Gouy, advanced with great determination astride the Hindenburg system, overcame strong resistance and captured the greater part of the high ground southward of Gouy taking many prisoners. Further north the English recaptured Villers-Guislain, also the spur southeastward of the village. Before midday we took Gonnelle and reached the Scheldt canal. Along the front from Vendhuile northwards the New Zealanders cleared the west bank of the canal as far north as Crovecourt. English after hard fighting at Rumilly and northwards established themselves along Rumilly-Cambrai road. North of Cambrai the enemy again resisted strongly with considerable forces counterattacking frequently and violently. Despite his efforts the Canadians further progress taking prisoners and inflicting heavy losses. Successful minor operations by the English this morning advanced the line to the west bank of Laves River between Neuvechappelle and Pignatir. We also progressed south westward of Fleurbaix, taking 50 prisoners in these enterprises.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

కాశీవాడ పీఠపాటలు; దసరాపద్యము; ప్రకటింపలే నందునకు చింతింపబడును. - సంపాదకుడు.

I

వైశ్యసమాజము

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈసంవత్సరము భాద్రపద బి.వి. 30 శుక్రవారము 4-10-18 తోజును బందరులో కన్యకా పరమేశ్వరీ దేవాలయములో ఓట్టి కృపింహ సోమయాజి వైశ్యసమాజము తాలూకు కృపియ వార్షికోత్సవము జరుపబడును బందరు. కాశీవాడ వైద్యశాలలో శ్రీభద్రుడు

II

చెన్నుపూరి కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవస్థానము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈదేవస్థానపు ధర్మశాలకు మన వైశ్యభ్రాతృలు సేవలను చేస్తున్నారు. అయినను వానియందు కొన్ని లోపములు ఉన్నట్లు తోచుచున్నది. ధర్మశాస్త్ర నియోజకత్వమును, తదియ పరిపాలనా పరిమితియు జక్కగా లేదు. ఎవ్వరుగాని ఒక సారికంటె హెచ్చుగా నధికారము వహించి బనిలేదు. ఒక రికవును శాస్త్రోద్ధారమున నుండుటకంటె, వారు స్వస్థానత్యాగము జూపుట లెస్స. వారికన్న మిగిలినవారు లేక, మన వైశ్యకులము గొడ్డుపోలేదు.

ఇక ఆన్నునై పరిపాలనను దెన్నురాని లోటులున్నవి. కొట్టి దాడులు, మురుకైన తిండి యిండ్లవలయును. వారికిరెండు మాటలు విని "సర్దుడ" ను ధర్మము చాటుట అనవసరము. వారు భోజనకాలకిచ్చు కస్తులు తెందును దొరకవటం. కాకాదులు, పాకకాసునైన శాసించునంతటివారు. ఇవన్నియు నన్నుకాల విచారణకర్తలు గనునిండుటలేదు.

రానున్న సవరాశ్రోత్యులకు భర్తలను, భోక్తలను భ్రష్టు, గొందలు ధర్మశాస్త్రము చాలవలెనని తగ్గించబూనినట్లు ఎంతయు తోచుచున్నది. ఈవిషయమున వాళ్ళ వ్యాపార ధర్మముల నిట్టి సద్ధర్మములతో కలనవలయునని నీతి.

మద్రాసు గోమగుట్ట వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠి ఆర్జును 2.

III

శివరహస్యఖండము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, గత నెల 21-వ తేదీకల యాంధ్రప్రదేశ్ కలం దు గంధము రాజులయ్యగారు "ఆంధ్ర స్కాంధపురాణము" ను గూర్చి వ్రాసియుండిరి. కొందఱు వేంకటాచలకవి, స్కాంధపురాణమునగాక, శివసంప్రదాయమును "శివరహస్యఖండము" ను మాత్రమే తెలిసింపెను. "నమ చంద్రాధి కిరీట" మొదలయిన పద్యము లన్నియు వాగ్రంధములోనివే. ఎత్తెక్కినిగూర్చియు స్వీగంధమునుగూర్చియు వీరకేలింగము పుతులుగారి కవులచరిత్రములో బ్రస్తావించబడి యున్నది. ఈ శివరహస్యఖండము సంభవ, అనుర, వీరమహేంద్ర, యుద్ధ, దేవ, దత్త, ఉపదేశ కాండములను సప్తకాండములచే నెప్పెడి. ఈపుస్తకమునందలి శేషకాండము 1899 సంవత్సరమునందును, దత్త కాండము 1901 వ సంవత్సరమునందును, సంభవానుర వీరమహేంద్ర కాండములు మూడవది, ఒకే సంపుటముగా 1902 వ సంవత్సరమునను, విష్ణుభట్ట నుబ్రహ్మశ్రేష్ఠరముగారిచే నుద్రింపబడినది.

మూడు కాండములు కలిపి ప్రకటించిన సంపుటములో గవి కాలాదులను నిర్ణయించు విపులమును నొక పీఠికలదు. తక్కిన యుద్ధోపదేశ కాండములు రెమయెద్దల గలవనియు, త్వరలో నుద్రింపబడిన యున్నదనియు సంపాదకులు పీఠికలో వ్రాసియున్నారు. ఇంతవఱకు నారెండు కాండములు మాత్రము నుద్రింపబడినట్లు తెలియదు. భాషాభిమానులు ముద్రితములైన కాండములు తిరిగి ఆచ్చిత్రించు ప్రయత్నముచేయక, విడువబడిన రెండుకాండములు మాత్రము నుద్రింపించ బ్రయత్నముచేయక బ్రాగ్ధించుచున్న వాడ.

హైదరాబాద్ గోపరాజు వేంకటాచలపతిరావు. రాజోలుతాలూకా.

IV

మహాత్మాగాంధీ జీవితము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, వీరక్షుడుగు మహాత్మాగాంధీ మహాశ యుని జీవితచరిత్రము విపులమును యుక్తతైలిని వ్రాసి పంపి పరిక్షుకులచే శ్రేష్ఠతను మైనదని పరిగణించబడిన వ్యాసమునకు ఒక నుగర్ణ పతకము నిచ్చెదము.

ఆ మహానీయునిచరిత్ర వ్రాయుటలో శ్రీ మహాత్ముల పుట్టుక, కులశీలము విద్యాభి జీవితము, లండన్ జీవితము, బొంబాయిలో బారీష్టరు ప్రాక్టీస్ చేసి దక్షిణాఫ్రికాకు తేను నిమిత్తము వెళ్లుట, దక్షిణాఫ్రికాలో స్థావర మేర్పర్చుటకు కారణములు, పదవీవక్తవ్యములు, జయములు, సర్ బెంటిన్ రాబర్ట్స్ రామబారము, మహాత్ములు భారత భూమియందు దడుగిడుట, చంపారాన్, అహ్మదాబాద్, కైరాసుజ్జల రంగముల మహాత్ముని జీవితము, అనుసరించిన విజయవాదములు మొదలగు సేటివరకు జరిగిన చక్రవర్తి యువహరించబడినవియుండును. చుట్టూరు కృష్ణారావుగారు, త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు, కోన శిలానారాయణరావుగారు వ్యాసరీతులుగా నుండెను. వ్యాసములు ది 31-12-18 లోగా విడు చేర కలయును.

ఆదేతైలిని శ్రీ మహాత్ముని జీవితమును హరికథా రూపమున వ్రాయువారికి వై విభమున నొక నుగర్ణ పతకము నిచ్చెదము.

శింకర వేంకటేశ్వరరావు.

జాలాడి ఆంజనేయచౌదరి.

గన్నవరం తాలూకా రయితులసంఘము కార్యదర్శి, ముస్తాబాదా

కావలెను. (1324)

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరునందలి కృష్ణా జూటు అందు కాలను మిల్లు కంపెనీలో సెక్రటరీ అందు ప్రజనరీ గారి కార్యాలయములోనికి బాగుగ పరిక్షు లిచ్చిన అకౌంటు టాకడు కావలెను. జీతము తెలివి తేలికలను బట్టియు, పరిక్షులనుబట్టియు నెలకు రు 40 లు మొదలు రు 60 ల వరకు యివ్వబడును. దరఖాస్తులు అక్టోబరు నెల 15-వ తేదీ లోపుగ సెక్రటరీ అందు ప్రజనరీ గారికి చేరవలెను.

ఏలూరు } ఎ. వి. శంకరం, 27-9-18 } మానేజింగు డైరెక్టరు.

బాలురే వీరులు

Table with 2 columns: విషయనగరరాజుల కథలు, చిత్తూరురాజుల కథలు, దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు, గోల్కొండ నవాబుల కథలు

ఈ చరిత్రలచే మన బాలురు వీరు లగుదురు. 829 మానేజరు, కల్యాణిదర్శని, గాయవరం, రాజునంద్రపురం సాగు, గోదావరి లో

సామయం: అక్టోబరు 15-వ తేదీకి అందు కంపెనీ నెం. 155, బాన్సువాసీను వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు మేజులు: గుండుతా పురసోత్తమాశ్రీ, వై. నాగభూషణ్, మద్రాసు

ప్రకటన

గంజాంజిల్లా శ్రీకాకుళం తాలూకా, సరసన్న పేట, శ్రీకాకుళం సబురిజిల్లా అధికారపు సరి హద్దులలోని, దేవిడి యెట్టేలువారియొక్క యానాం భూములు, యెట్టేలువారిచే విక్రయించబడును. కొనగోరువారు 1918-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెలాఖరులోగా, దేవిడి యెట్టేలు ఆఫీసువారితో క్రయధనముగూర్చి ఏర్పాటు చేసుకోవలెను. భూములం గూర్చి తెలియుగోరువారు ఎట్టేటూఫీసు లోనే కనుక్కోవచ్చును. సదరు భూములు, సత్య పర్తి, ఎంకులాం, యజ్ఞనారాయణపురం, సోతయ్య వల్లు, శ్రీకాకుళం లిపుక్ వైరా గ్రామములలో నున్నవి. (1325)

ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వములు - రివిన్యూ ఆఫీసర్ దేవిడి యెట్టేలువారితో జరపవలెను.

వేలపు నోటీసు.

88 గుట్టముల పక్కన గల రఫ్ట్ ఆయిల్ యింజనుతో సంబంధించిన హల్లర్సువల్లర్ రఫ్ట్ రా యావత్తు రయినుమిల్లు సామానులును, అందుకు సంబంధించిన గోదాంపుకన్న 1918 సం. అక్టోబరు నెల 10 వ తేదీని కయికర్రగ్రాయంలో సదరు మిల్లువద్ద ఉదయం 8 గంటలు లగాయతు సాయంకాలం 5 గంటల వరకు పాడబడును.

మ.రా.

- (1) పాడవలచిన వారు ముందుగా శ్రీకటగిరి వద్ద రు 1000.0 వెయ్యిరూపాయలు ధరావత్తువుచి పాడవలెను. (2) ఆకురు చాటవారుపై పాటకొట్టి వేయబడిన మెంటు పాట మెంట్లలో వ్యావరకులసాము యిచ్చి చేయవలెను. (3) కొడునసాము పాట తేదీ లగాయతు 1 నెలలోగా లగా యిచ్చి చేయవలెను. (4) అట్లు నెలలోగాలలో యివ్వక గడిచిన యెడల ఆద్యాపు సాము తిరిగి యి వ్వ బడ క మిల్లు తిరిగి యేలం వేయించి వద్దము పాటవారునివల్ల వసూలు చేయబడును. (1321) కందుకూరి లక్ష్మయ్య.

శ్రీకటగిరి కైకరం, ఏలూరుతాలూకా, కృష్ణా జిల్లాపు.

మలయ చందనము

(1251) సెకరీగమునకు దుకారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి తెలియదు. పత్రము లేదు. పి.వి.క. శివగారు కనెచికిత్సల పనిలేదు. దువ్వ మైన మా చులయచందనము ఎటువై తెలుపు, పన్ను ఆను యూదు విధముగా సెకరీగమును మూడు భూటలలో మూడును. డబ్బీ 1-కి 2.0.0 గంధర్వపార్శవీ, రాజమండ్రి

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 128 ఆటో దిల్ బహార్.

ఆటో దిల్ బహార్. (విజయవాడ) కాబడినది. ఇప్పుడికాల్పురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్పాహారము, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ రువాసనై కొన్ని చిందువులు చిలుకగించినవో, మనోగ్యమగు సువాసన నిన్ను లవరించును.

Table with 2 columns: ఏన్నునైజా (ఆర డాం), చుక్కరకము నైజా 1-4 డాం, వేంకటనైజా 2, వెద్దనైజా 4

పట్టెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులను దొరకును. గోర ఆనేకమగు నకలు పెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనుగత్తును సినానైజా ను, కావుననే ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలించుచు ఈ ఆటో దిల్ బహార్ మొక్క నలకుణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారి వ్రాసినవో అదాకిమ్మర్తగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును. సామయం: అక్టోబరు 15-వ తేదీకి అందు కంపెనీ నెం. 155, బాన్సువాసీను వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు మేజులు: గుండుతా పురసోత్తమాశ్రీ, వై. నాగభూషణ్, మద్రాసు

Printed and Published by K. Jagaswara Rao, at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty Street, George Town, MADRAS.